

Valkói Napköziotthonos Óvoda

OM: 032861

2114 Valkó, Isaszegi út 1/A

HELYI NEVELÉSI PROGRAM

2020

A 2010-ben készített, elfogadott és jóváhagyott Nevelési Program módosítása.

.....*halke' mana*.....

Óvodavezető

Tartalomjegyzék

1.	Az óvoda adatai.....	5
2.	Bevezető.....	6
2.1	Óvodánk küldetésnyilatkozata.....	6
2.2	Helyzetelemzés.....	7
2.2.1	Bemutakozás.....	7
2.2.2	Tárgyi és személyi feltételek, eszközrendszer.....	8
3.	Óvodai nevelésünk általános fejlesztési célja, feladata, rendszere, elvei.....	10
3.1	Gyermekképünk.....	10
3.2	Óvodaképünk.....	11
3.3	Óvodai nevelésünk feladata a személyiségfejlesztés területén.....	13
3.3.1	Az egészséges életmód kialakítása.....	14
3.3.2	Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés.....	18
3.3.3	Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés.....	20
3.4	Az iskolai alkalmasság.....	21
4.	A gyermek tevékenységformái.....	22
4.1	Játék.....	22
4.2	Munka jellegű tevékenység.....	24
4.3	Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	26
5.	Óvodai fejlesztésünk tartalmi eszközei.....	27
5.1	Anyanyelvi nevelés és kommunikáció.....	27
5.2	A külső világ tevékeny megismerése – környezeti tartalom.....	30
5.3	A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalom.....	33
5.4	Mozgás.....	35
5.5	Verselés, mesélés.....	38
5.6	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	40
5.7	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	42
6.	Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	44
6.1	Az objektív (külső) feltételek.....	44

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

6.2	A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei.....	45
6.3	Az óvodai élet, nevelés tervezése, időkeretei.....	47
6.3.1	Óvodai csoportnapló.....	47
6.3.2	Heti rend.....	48
6.3.3	Napirend.....	48
6.3.4	A fejlődés nyomon követése.....	49
6.3.5	Ünnepek, rendezvények az óvodában.....	50
7.	Óvodánk kapcsolatrendszere.....	51
7.1	Az óvoda és a család.....	52
7.2	Szülői Szervezettel.....	53
7.3	Az óvoda és iskola kapcsolata.....	53
7.4	Az óvoda egyéb kapcsolatai.....	54
8.	A. gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek 55	
9.	Inkluzív pedagógia, integrációs nevelés.....	59
9.1	A hátrányos helyzetű gyermekek integrációja.....	60
9.2	A roma származású gyermekek integrációja.....	61
9.3	A migrációs populáció integrációja.....	62
9.4	A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja.....	62
10.	A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésén.....	63
10.1	A fejlesztés feltételrendszere.....	64
10.2	A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére vonatkozó alapelvek, célok és pedagógiai koncepciók.....	65
11.	Érvényességi rendelkezések.....	68
12.	Legitimációs záradék.....	69

1. Az óvoda adatai

Az óvoda neve:	Valkói Napköziotthonos Óvoda
OM azonosító:	03286121
Az óvoda pontos címe:	2114 Valkó, Isaszegi út 1/a
Telefonszáma:	06/28-484-581
Az óvoda fenntartója:	Valkó Nagyközség Önkormányzata 2114 Valkó, Rákóczi út 3. 06/28-483-443
Az óvodai csoportok száma:	négy vegyes összetételű csoport
Az intézménybe felvehető maximális létszám:	100 fő
Az intézmény szakfeladata:	óvodai nevelés – 851011 sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása – 851012
Az óvoda vezetője, a program benyújtója:	Máté Mária vezető

2. Bevezető

Az óvoda a 3-7 éves korú gyermekek intézményes nevelésének színhelye. A hazai óvodapedagógiai hagyományok értékei, eredményei megtartásával tervezzük munkánkat, figyelembe véve az intézményes nevelés lehetőségeit és szükségleteit. Mai változó világunkban a felgyorsult élettempóhoz való alkalmazkodó képesség kialakításához a stabil értékrendszeren alapuló személyiség fejlődésének – fejlesztésének kezdeti szakaszában döntő jelentőségű a mi munkánk. Ezért programunk középpontjába állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli.

A Helyi Óvodai Nevelési Programunk – amely a Tevékenységközpontú Óvodai Program adaptációja – gyakorlatban történő bevezetését folyamatosan vizsgálta nevelőtestületünk, melynek eredményeképp megfogalmazódott mindaz, amiben jól látjuk a feladatainkat. Programunk alappillére ketős, az érzelmekre épít és a gyermek tevékenységét, alkotókészségének fejlesztését hangsúlyozza, a gyermeki képességek egyéni, differenciált fejlesztését biztosítja. A képességfejlesztésnél azoknak a képességeknek a fejlesztése az elsődleges (értelmi, testi, kommunikációs, szociális) amelyek megalapozzák a kulcskompetenciákat, az óvoda – iskola átmenetet.

Az Alapprogramot módosító 255/2009.(IX.20) kormányrendeletben foglaltak alapján a felülvizsgált és módosításokkal egybeszerkesztett Helyi Nevelési Programot a 2010/2011 nevelési évtől alkalmazzuk.

2.1 Óvodánk küldetésnyilatkozata

*„ Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.
Amit lát is, már inkább megjegyzi.
De amiben Ő maga is tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe. ”*

/Kodály Zoltán/

A gyermekekkel való foglalkozások során megteremtjük az önfelelt játék és mozgás lehetőségét. A komplex hatások érdekében változatos, egymásra épülő tevékenységeket szervezünk, amely a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, személyére, érzelmére és megismerési vágyára támaszkodik. Derűt, nyugalmat, biztonságot sugárzó légkört teremtünk, ahol a gyermek harmóniát és szeretetet érez. Nevelésünkre jellemző a világ dolgai iránti nyitottság, melyben minden gyermek megtanulja, hogy szeresse, óvja, gondozza környezetét. Ezen keresztül megteremtjük a természet megbecsüléséhez, megóvásához az érzelmi alapot, így közvetetten hozzájárulunk a gyermekek környezettudatos magatartásának fejlesztéséhez, a természetszerető, környezetbarát felnőtté váláshoz. A gyermekek természettel, környezettel kapcsolatos gondolkodásának jellemző vonásává kívánjuk tenni a „minden, mindennel összefügg” törvényszerűség felismerését. Ennek megfelelően természete-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

tesnek tartjuk, hogy a szorosan összefüggő ismereteket természetes egységükben, a maguk összetettségében tapasztaltatjuk meg a gyermekekkel.

Nevelőtestületünk nagyra értékeli a játék fontosságát, elsődleges szerepét a gyerekek fejlődésének elősegítésében. Ennek feltételeit minden csoportban megteremtjük. Szeretetteljes, meleg, családi hangulat biztosításával segítjük gyermekeink egészségesebb személyiségének fejlődését, támogatva az eredményesebb iskolakezdést.

Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, a zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapják az óvodában, kialakul óvodás tartásuk, önállóak, kiegyensúlyozottak, nyugodtak lesznek, tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni. Érzelmileg gazdagabbak lesznek, nyitott, érdeklődő, környezetükben jól tájékozódó gyerekké válnak, akikben kialakul a kötődés a községhez, ahol élnek. Önmagukat és másokat is értékelni tudó, a különbözőségeket elfogadó, befogadó, együttműködő gyermekeké válnak, akik rendelkeznek a tanuláshoz szükséges képességekkel és alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére.

2.2 Helyzetelemzés

2.2.1 Bemutatkozás

A Valkói Napköziotthonos Óvoda Pest megyében, Valkó nagyközségben található. Budapesttől 45 km-re a Gödöllői-dombság keleti részén fekszik, gyönyörű erdős vidéken.

1978 előtt csak időszakos, nyári óvoda működött a faluban. 1978-ra készült el az új óvoda, mely kezdettől fogva figyelembe vette a község adottságait, lehetőségeit. Fontosnak és kötelességünknek tartjuk, hogy a falusi, vidéki életmód értékeit megmutassuk és átmentsük az utókornak.

Az óvoda megalapításakor számolnunk kellett a lakosság rétegződésére, mely következményeképp, nagy arányban jelentkeztek intézményünkben az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek. Kiemelt feladatunk a szociális hátrányokkal küzdő gyermekek felzárkóztatása, hátrányainak leküzdése. Az óvodánkba járó gyermekek többségére jellemző, hogy nehéz körülmények között nevelkednek, ingerszegény környezetből érkeznek. Több család igen rossz lakás- és higiéniai körülmények között él. A szülők iskolázatlansága, a család kapcsolatrendszere, kommunikációja, társas viselkedése komolyan befolyásolja az ott nevelkedő gyermekek további életét. A községben kevés a munkalehetőség, ami nehezíti a megélhetést. A nehéz, bizonytalan életkörülményeket tükrözik a gyermekek szocializációs és alkalmazkodási nehézségei, a higiéniai gondok, a magatartási, beilleszkedési és viselkedési problémák igen magas aránya.

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése a szülők joga és kötelessége, a gyermek a családé, de elengedhetetlen, hogy az óvodai nevelés a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Munkánk alappillére, a gyermekek jogainak tiszteletben tartása az egyenlő hozzáférés biztosításával, és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülésével.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Az óvodás kor, mint a korai tanulási élmények egyik legfontosabb időszaka, jelentősen befolyásolja a gyermekek fejlődését.

Kiemelt feladatunk a nevelés mellett a gondozási és szociális feladatok ellátása, a felzárkóztatás, segítségnyújtás. A nehézségek és hátrányok leküzdésén kívül a tehetséggondozást is kiemelten kezeljük.

2.2.2 Tárgyi és személyi feltételek, eszközrendszer

Az óvodáskorú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. Ez a folyamat a környezettel állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A gyermekek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek ugyancsak jelentősen befolyásolják.

Tárgyi feltételek

Az óvoda objektív (külső) feltételei, mint az épülete, berendezései, az óvoda udvara adottak. Programunk nem igényel különleges feltételeket. Csupán arra korlátozódunk, hogy a Magyarországon elfogadott szabályok alapján megfelelő csoportszoba, mosdóhelyiségek és udvar álljon a gyermekek rendelkezésére. Ez nagymértékben elősegíti azt a pedagógiai célunkat, hogy az együttműködés és érintkezés gyakorlása az egész nap folyamán kölcsönösen és akadálytalanul megvalósul. Ugyanezt a célt szolgálja a csoportsobák szűk kereteinek kitágítása azáltal, hogy minél nagyobb területen engedjük az óvodásainkat mozogni. A folyosó, a mosdó, az előterek mind alkalmasak arra, hogy játszó és beszélgető helyek legyenek a gyermekek számára. Ugyanakkor támogatjuk, bátorítjuk és lehetővé tesszük a csoportok, a gyerekek egymás közötti érintkezését és együttműködését. Fontosnak tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek számára is biztosítsuk az objektív feltételeket.

Az óvoda épülete a korszerű neveléshez – oktatáshoz megfelelő feltételeket biztosít. Az épületben 4 foglalkoztató, 2 gyermeköltöző, 2 gyermekmosdó – fürdő, fejlesztő sószoba, saját főzőkonyha, felnőtt öltözők, egyéb kiegészítő helyiségek, raktárak, irodák és pince található.

Óvodánkban 4 vegyes összetételű csoport működik, melynek kapacitás 100 fő.

Az óvoda épületét tágas, nagy udvar veszi körül. A gyermekek egészséges mozgásfejlődését biztosítani tudjuk a udvaron kialakított játszó területekkel és eszközökkel. Az udvari játékokkal való ellátottság megfelelő, napfürdőzést és árnyékos területeket is biztosítunk a gyerekeknek. Minden korosztály számára van játéklehetőség. (körhinta, 2 kombinált csúszda, mászóakák, homokozók, kis ház, egyensúlyozó lépegető, labda bedobó, rugós hinták)

A gondozáshoz és testápoláshoz szükséges eszközök kielégítőek és megfelelőek.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Az óvoda igyekszik megfelelni azoknak az elvárásoknak, feladatoknak, melyek a gyermekek egészséges életmódra nevelését szolgálják.

Intézményünk épületének állaga jónak mondható, mivel folyamatosan korszerűsödik. A Fenntartó költségvetéséből és pályázati lehetőségekkel segíti az óvoda fejlesztését.

Megvalósult felújítások:

- teljes nyílászáró csere
- csoportszobák, folyosó, mellékhelyiségek burkolatának cseréje
- 2 csoportszoba festése, új bútorok beszerzése
- 2 csoportszobában galéria létesítése
- akadálymentesítés
- kerítés korszerűsítése
- udvari játékok bővítése

Személyi feltételek

Az óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban. A gyermek számára az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példamutatás a leghatásosabb nevelői erő. Sok múlik azon, hogy milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül a család.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy migráns és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése esetén betekintést nyerhessenek egymás kultúrájába.

Óvodapedagógusi létszám: fő, ebből

- fő szakvizsgázott óvodapedagógust
- fő diplomás óvodapedagógus

A pedagógiai munkát közvetlenül segítő létszáma:

- 4 fő dajka
- 1 fő pedagógiai asszisztens
- 1 fő gyógypedagógiai asszisztens (autista spektrumzavaros gyermek mellé)

A nevelési folyamatban a dajkának is elengedhetetlen szerepe van, mivel közvetlenül és tevékenyen is részt abban. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint mi magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a gyermekekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánjuk a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Fontos, hogy a gyermek és a dajka kapcsolatára a pozitív attitűd legyen jellemző. Megfelelő kapcsolat alakuljon ki a sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tudnia kell, hogy milyen módon igényelnek nagyobb odafigyelést.

Egyéb alkalmazott:

- fő
- fő

3. Óvodai nevelésünk általános fejlesztési célja, feladata, rendszere, elvei

3.1 Gyermekképünk

A 3-7 éves gyermekek csodálatos, ugyanakkor kritikus korosztályba tartoznak. Ebben az életkorban olyan biológiai, pszichés és motoros változások játszódnak le, olyan fejlődési lehetőségek teremődnek meg, melyeket ki kell használni. Ezek a lehetőségek soha többé nem ismétlődnek meg, nem térnek vissza. A gyermek elleni véték, ha elmulasztjuk megerősíteni, fejleszteni ezeket a mennyiségi, minőségi változásokat előidéző kedvező lehetőségeket. Az óvodáskorú gyermek a biztonságot a védettséget nyújtó szűk családi légkörből kilépve érdeklődéssel, természetes kíváncsisággal fordulnak az új környezetük felé. Egy új és ismeretlen világ nyílik meg számukra, melyet fel kell fedezni, meg kell ismerni, meg kell hódítani.

A gyermekek nyitottan, őszintén és határtalan bizalommal indulnak el a felfedezések útján. Hatalmas tevékenység és tudásvágyukkal, nagyfokú mozgásaktivitásukkal birtokba akarják venni a világot.

Igaznak, jónak és természetesnek fogadják el, ami velük, körülöttük történik. Érzelmeket, örömeiket, bánataikat természetes módon, gátlások nélkül megmutatják. Igénylik és kívánják a hasonló korú gyermekek társaságát, a velük való együttléteket, együtt játszást. Szeretettel és érdeklődéssel fordulnak egymás és a velük foglalkozó felnőttek felé. Feltétel nélküli bizalmuk megszilárdul, alakuló énjük megnyílik, képességeik fejlődnek, ha érzik, hogy szeretet, őszinteség, derű, biztonságot adó melegség veszi körül őket.

Nevelésünk során az előbbieket tükrében családias, nyugodt légkörben folyó élményszerzési lehetőségeket, változatos tevékenységi formákat alakítunk ki. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek érzelmi-, biztonság-és védettségerzetének megteremtésére. Ezt a harmóniát sugárzó, kiegyensúlyozott alaphangulatot a gyermekeként változó testi-lelki szükségletek kielégítésével valósítjuk meg.

Meggyőződésünk, hogy a jó komfortérzet alapja és feltétele a gyermekek fejlődésének. Vidám, szeretetteljes légkörben a gyermekek megnyílnak, jól érzik magukat és kíváncsisággal, felfedező vágyal fordulnak környezetük felé. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek érezzék és tudják, hogy a felnőttben támaszra, vigasztalóra, segítőre találnak. Megfelelő légkört, helyet, időt és eszközt kell biztosítanunk a gyermekek alapvető tevékenységére, játékára, a játék örömeinek átélésére.

A mozgás, mely lételeme a gyermekeknek, melyre erős belső késztetésük van, szintén játék. Igyekszünk olyan változatos és gazdag lehetőségeket kialakítani, melyek nemcsak a képességek fejlesztésére, a mozgáskultúra gazdagítására, hanem a mozgás örömeinek megtapasztalására is lehetőségeket nyújtanak.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

A gyermekek érzelmileg vezérelt megismerő tevékenységét sok örömteli élmény nyújtásával, átélési és megtapasztalási lehetőség kialakításával kívánjuk megerősíteni. Így a környezet adta keretek között megtanulnak tevékenykedni, beszélni, kommunikálni, eszközöket, tárgyakat használni, alkotni, gondolkodni.

Tág teret biztosítunk a társas együttélés formáinak kibontakoztatására, megtapasztalására, az önérvényesítő tendenciák alakulására. Igyekszünk olyan jó hangulatú, támaszt nyújtó csoportléggé alakítani, melyben a gyermekek megtanulnak a felnőttekkel és a társakkal együttműködni, önmagukat és egymást elfogadni és elfogadtatni, és az élet adta modelleket, magatartásmintákat ellesni.

Óvodai nevelésünk során azt kívánjuk elérni, hogy a gyermekek boldog, kiegyensúlyozott, egészséges, életvidám módon éljék meg az óvodáskort. Alakuló személyiségük pedig kapjon olyan megerősítést, hogy képessé váljanak majd eligazodni a világban. Önbizalommal, és magabiztosan legyenek képesek énjüket, vágyaikat, elképzeléseiket érvényesíteni színvonalas teljesítményeken keresztül.

3.2 Óvodaképünk

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Az óvoda kiegészíti a családi nevelést, a 3. életévtől a szükséges ideig. Törekszünk a jó kapcsolat kialakítására a családdal, hogy megismerhessük a gyermeket az otthonában is, hiszen jobban megértjük mit miért tesz, ha ismerjük szokásrendszerét. Úgy neveljük gyermekeinket, hogy egyéni sajátosságait figyelembe véve sokoldalú, harmonikusan fejlett gyermekeké váljanak. Óvjuk-védjük őket az atrocitásoktól, s neveljük őket olyanná, hogy meg is tudják védeni magukat. Tiszteljük gyermekeinkben a személyiségüket. Szeretjük és elfogadjuk őket a saját tulajdonságaikkal együtt. Lehetőséget adunk számukra, hogy eljussanak egyéni képességükhöz mértén egy magasabb szintre. Az is feladatunk, hogy ismerjük, tudatosan, tervszerűen építsük fel a nevelőmunkánkat, s mindenféle ártó eljárástól, személytől védjük meg a gyermeket. Ennek érdekében gondoskodunk, kell a testi, szociális, és az érzelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkör megteremtéséről, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékokra, szabad játéktevékenységekre. Gondoskodunk a kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről. Olyan pedagógiai környezetet kialakítására törekszünk, amelyben a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A befogadó közoktatási rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása. Biztosítjuk az integrált, a migráns gyermekek neveléséhez szükséges támogató szemlélet kialakítását. Segítjük a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését az életkori sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen. Ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség. Az iskolai beilleszke-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

dés közvetett segítése megerősít bennünket abban, hogy az iskolára való felkészítés nem külön feladatunk, hanem a nevelési programunk működése során egy természetesen megvalósuló folyamat. Ha egy óvoda az életkori sajátosságok figyelembevételével, a kívülről érkező nyomás ellenére megmarad óvodának, akkor tudja legoptimálisabban szolgálni a gyermeki személyiség kibontakozását. Fontosnak tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek biztonságban, kellemes, szeretetteljes, derűs légkörben nevelkedjenek. Az óvoda valamennyi dolgozója magáévá tette az elfogadáson alapuló, gyermekek iránti tiszteletet és szeretetet. Igyekszünk minden segítséget megadni ahhoz, hogy minél alkalmasabbá váljanak az óvodai élet utáni továbblépésre, a számukra megfelelő intézménybe.

A tevékenység központú nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. A gyermeki személyiséget úgy definiáljuk, mint az egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény aktivitását. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – érés – sajátos törvényszerűségei, a spontán és környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Célunk:

Az óvodáskorú gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- Sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéséhez szükséges testi, lelki és szociális érettség kialakítása.
- Az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése.
- A gyermek környezettudatos szemléletének, magatartásának megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása.
- Az esélyegyenlőséget, hátrányt csökkentő attitűd kialakítása, valamint a nemek társadalmi
- egyenlőségének támogatását segítő elvek, magatartások alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása.
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.
- A készségfejlesztés, pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazítása, a gyermeki szükségletek kielégítése.
- Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének a szabad játék elsődlegességének a biztosítása.
- Az óvodából az iskolába való átmenet tartalmilag újszerű kidolgozása, az inkluzív pedagógiának az elterjesztése, a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének megjelenítése, a játék- érzelem-erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.
- A tudásalapú társadalom létrejöttéhez szükséges kompetencia alapú nevelés és oktatás, képzés elterjedése,
- A kompetencia alapú óvodapedagógiai elmélet és gyakorlat meghonosítása óvodánkban.

3.3 Óvodai nevelésünk feladata a személyiségfejlesztés területén

Óvodai nevelésünk fő feladatait a személyiségfejlesztés következő területein kell megvalósítani:

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- Egészséges életmód kialakítása, egészséges életvitelre nevelés, gondozás
- Az érzelmi, az erkölcsi értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Óvodai nevelőmunkánkban külön hangsúlyt fektetünk a szociálisan hátrányos helyzetben nevelkedő gyermekek egyéni fejlesztésére. Az óvodai nevelés feladatai átszövik nevelésünk teljes rendszerét az egymásra épülő és egymással összefüggő tevékenységek által. Nevelési céljaink kiteljesedését pedig a feladatok megvalósításán át az óvodapedagógusok elvi, módszertani kulturáltsága biztosítja.

A gyermekek tevékenységformái:

- Játék
- Munka
- Tanulás

A fejlesztés tartalmi eszközei:

- anyanyelvi nevelés és kommunikáció
- a környezet megismerésére nevelés
- matematikai nevelés,
- testnevelés,
- irodalmi nevelés,
- zenei nevelés,
- vizuális nevelés

E területek egymást áthatva, de külön-külön és együttesen is biztosítják az életkornak megfelelő tanulást, melyhez a keretet a gyermekek életkorának megfelelő rugalmas napirend biztosítja. Óvodai nevelésünk rendszerének fejlesztő hatását a gyermekek fejlődési jellemzői mutatják. Ezen fejlődési jellemzők az egyes gyermekek egyéni adottságainak, eltérő fejlődési ütemének megfelelően más-más képet mutatnak, ezért őket rugalmasan értelmezzük. A tevékenységek megvalósításának egyrészt önállóságot biztosító tág kereteket nyújtunk, másrészt tudatosan szervezett, következetes nevelői munkával segítjük a gyermekeket e tág határok között.

Feladatunk:

- Egészséges óvodai környezet megteremtése
- A gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása.
- Többfajta tevékenység gyakorlásához szükséges eszközök nyújtása (hely, idő, ötlet).
- Élmények nyújtásával segítjük elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását.
- Mozgásra és a játékra építve szervezzük meg a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat.
- Kultúraátadó tevékenységünk hassa át a gyermekek természetes megnyilvánulási
- Minden gyermek képességét önmagához viszonyítva fejlesztjük.

3.3.1 Az egészséges életmód kialakítása

A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve vagy kioltva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét. Meghatározónak tartjuk a megfelelő napirend kialakítását, mely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre, így megteremti a stresszmentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt légkört. Fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet, magatartás megalapozását, mely során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását is.

Célunk: Az egészséges életmód, szokásrendszer és életvitel kialakítása

Feladatunk:

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a helyes öltözködés, a betegség-megelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek testi-lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.
- Kiemelt jelentősége van a megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti irány kialakítása.
- A rendszeres életritmus, a megfelelő, rugalmas napirend alakítása.
- A gyerekek helyes életvitelének életritmusának kialakítására törekszünk.
- Változatos mozgástapasztalatok biztosítása
- A környezettudatos magatartáshoz, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- Prevenációs, korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása.

Gondozás:

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermekek komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolatot feltételez. A testápolás feltételeit folyamatosan biztosítjuk. A toalett használatával kapcsolatos teendők során nagyon tapintatosan kell viselkednünk, figyelniünk és tisztelnünk kell a gyermek intim szféráját. A napi rendszeres testápolás magában foglalja az egész nap folyamán esedékes kéz és arcmosást, WC használatát, ebéd utáni fogmosást. A gyermekek már az első naptól kezdve mosnak fogat. Nagy hangsúlyt fektetünk a papír zsebkendő helyes használatára, annak anyagára, hulladékként való kezelésére.

Igyekszünk a családi és az óvodai szokásokat összehangolni, jó példát mutatni a gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Öltözködés:

Az időjárásnak, külső-belső hőmérsékletnek megfelelő, kényelmes ruha és lábbeli viselésére ösztönözzük a gyermekeket. Ehhez elengedhetetlen a szülővel való együttműködés. Fontos az öltözés sorrendjének megismertetése, az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek felismertetése. Megfelelő időt biztosítunk, figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat. Ösztönözzük a gyermekeket és a szülőket a környezet rendjének fenntartásában.

Étkezés:

Ösztönözzük a gyermekeket az ételek kóstolására, elfogyasztására. Önkiszolgálásra szoktatjuk őket és kiemelten kezeljük a kulturált étkezés szabályainak megismertetését. Biztosítjuk az étkezéshez szükséges, megfelelő eszközöket. Egész nap folyamán biztosítjuk a folyadékpótlást. Az ételkészítés biztonsági előírásokat betartva igyekszünk a gyermekeket a számukra ismeretlen ételek ízének megismertetésével. Tiszteletben tartjuk és figyelembe vesszük az egyéni igényeket (vallási hovatartozás miatt kialakult szokás, ételallergia, érzékenység).

Törekszünk arra, hogy az egészséges táplálkozás szemlélete kialakuljon a családokban is.

A szülők folyamatosan tájékozódhatnak az étlapon összeállított étrendről.

Hetente 1 nap **gyümölcsnapot** tartunk. A gyermekek maguk is segítenek a gyümölcsök válogatásában, tisztításában, a gyümölcssaláta elkészítésében. Korszerű táplálkozási modellt nyújtunk a családoknak is.

Pihenés:

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása. A gyermekek egyéni alvási igényének és szokásának figyelembevételével a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak felügyelet nélkül. Alvás előtt és után biztosítjuk a légcserét.

Mozgás – edzés:

A gyermekek egészségének megóvása és ellenálló képességének növelése érdekében sokat tartózkodunk a szabad levegőn. Fontosnak tartjuk a mozgásigény kielégítéséhez a megfelelő, jól szellőző öltözéket. Fő feladatunknak tekintjük, hogy megszerettessük a gyermekekkel a különböző mozgásformákat, szívesen mozogjanak, váljon mozgásuk harmonikussá, összerendezetté. A testi nevelés magában foglalja a gyermek testi szükségleteinek természetes mozgásigényének kielégítését, a gyermek testi épségének, egészségének védelmét, megőrzését, óvását. Változatos mozgástapasztalatokat biztosítunk, melyhez rendelkezésünkre áll egy nagy udvar, sportszerek, mozgásos játékok.

Levegőzés:

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több tevékenységet végezzenek a szabad levegőn. Kihangsúlyozzuk, hogy az élethez levegőre van szükség, van jó és rossz, tiszta és szennyezett levegő.

Egészségvédelem:

A gondozási, a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása segíti a gyermekek egészségének megóvását. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiéniai szabályok betartására, a környezet tisztán tartására (portalanítás, fertőtlenítés). Odafigyelünk a környezeti ártalmak kiküszöbölésére (energiatakarékos izzók, légszennyeződés csökkentése bokrosítással az udvaron, a csoportszobában nyugtató hatású színharmónia), Regisztráljuk az olyan betegségeket, amelyek nem akadályozzák a közösségbe való bekerülést (krupp, asztma, allergia, lázgörcs, cukorbetegség), elsajátítjuk az ezzel kapcsolatos teendőket, biztosítjuk a gyermek szükségleteinek ellátását. A gyermek testi épségének védelme és a baleset megelőzés magába foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök ellenőrzését, a hibaforrások megszüntetését. A levegő, a napfény és a víz együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Amennyire lehetséges nyáron kihasználjuk a víz edző hatását. Nyáron az erős UV sugárzásakor 11 és 15 óra között nem tartózkodunk a napon.

Preventív munkánk során figyelünk a helyes testtartásra és más rendellenességekre, szakemberhez irányítjuk az érintet gyermekeket. A balesetek megelőzése érdekében pontosítjuk a szabályokat, és azok betartására törekszünk. Igyekszünk olyan környezetet kialakítani, amely segíti az egészséges életmód kialakítását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- igényli a tisztálkodást, figyelmet fordít saját külsejére
- szükségleteit képes irányítani, késleltetni, önállóan végzi a testápolást
- a tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használja
- A fogmosás helyes technikáját jól ismeri és alkalmazza
- megfelelően használja a WC-t, tisztán tartja azt, használja a toalettpapírt
- önállóan öltözik, vetkőzik
- személyes dolgaira ügyel, rendben tartja azt
- ismeri a kulturált étkezés szokásait

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- képes önállóan eldönteni miből mennyit tud elfogyasztani
- vigyáz a környezete rendjére, tisztaságára
- életkorának megfelelően edzett, szívesen tevékenykedik, mozog a szabadban
- ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat
- az egészséges életmód természetes igényévé válik

3.3.2 Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- A gyermek nyitottságára építve, segítse hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Fejlődjön a közösséghez és a különbözőségek elfogadásához való pozitív viszonya

Feladatunk:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket
- szeretetteljes, családi, derűs, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó esztétikus környezet megteremtése.
- a gyermekek és az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés alakuljon ki
- az óvoda segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek
- társaskapcsolatok formálása, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása
- alkalmazkodó képesség, türelem és kitartásra nevelés
- a másság elfogadására, megértésére, tiszteletére nevelés
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrálása

Az óvodás gyermek számára meghatározó a gyermek és az óvodapedagógus kapcsolatának minősége. Ez a kapcsolat, érzelmi biztonságot nyújt, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé. Ezért nagyon fontos az óvodapedagógus-gyermek, és a dajka-gyermek kapcsolatában a pozitív érzelmi töltés, a pozitív attitűd megnyilvánulása, hogy a gyermek az óvodapedagógusban természetes támaszra találjon. Óvodai nevelésünk támaszkodik a családi nevelésre, szoros együttműködésre törekszik. Fontos, hogy ismerjük a gyermekek korai, az óvodáskort megelőző testi-lelki fejlődését. Ennek egyik eszköze a családlátogatás, a másik pedig a személyiséglap. Ezekből információt kapunk az óvodába lépés előtti anya-gyermek és a család-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

gyermek kapcsolatáról, a gyermek élettörténetéről. Az óvodában az érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtéséhez az óvodapedagógus, empátikus, elfogadó, szeretetteljes kapcsolatot alakít ki a gyermekkel. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társakhoz való viszonyulást. Az erkölcsi magatartás formálása mellett fontos feladat a társadalmi együttélés viselkedési szabályainak megismertetése, és az ezek megtartására nevelés. Az erkölcsi nevelés legfontosabb feladatának az önismeret, az öntudatos és felelősségteljes magatartás, a helyzetfelmérésre és a döntésre való képesség kialakítását és az elsajátított szabályrendszerek helyes alkalmazását kell tekinteni. A helyes önismeret kialakításához feltétlenül szükség van érzelmi biztonságra, ésszerű követelményekre és önmérsékletre. Ez erősíti a szocializáció kialakulását. Elfogadja a kritikát, erősíti önbizalmát, amellyel hozzájárul személyisége kibontakozásához. Soha nem szabad elfelejteni, hogy a gyermekek átveszik a felnőttek erkölcsi ítéleteit, véleményét, viselkedését, azonosulnak vele. Figyelnek akkor is, ha mi azt hisszük, most nem figyelnek ránk. A személyes példa, a megnyilvánulásaira adott reakciók által a gyermekek megtanulják, hogy, mit lehet, és mit nem. Észreveszik, hogy a közös tevékenységben együttműködő társak milyen színes egyéniségek, a saját értékeiket képviselik. Megtapasztalják, hogy a problémákat többféleképpen is meg lehet oldani. Modellértékű lehet a befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára. A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel, fontos feladatunk. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges, a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, és ez minden gyermeket megillet. Gondoskodunk arról, hogy a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok különböző szervezeti keretekben valósuljanak meg. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, sérült hátrányos helyzetű, illetve a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakember közreműködésével.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- életkorának megfelelő érzelmi és szociális érettség jellemzi
- érzelmileg kötődik óvodájukhoz, a felnőttekhez és a társaikhoz
- ismeri a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát, udvarias magatartást
- bátran elmondja véleményét, képes döntéseket hozni
- érzelmein, indulatain tud uralkodni
- szívesen kommunikál, érzelmeit érthető módon, életkorának megfelelően fejezi ki
- megbecsüli a saját és társai munkáját
- ismeri tágabb és szűkebb környezetét
- a konfliktusokat önállóan megoldja, elfogadja mások véleményét
- alakulóban van a feladattudata, türelemre, kitartásra képes
- eléri az iskolakezdéshez szükséges érzelmi érettséget

3.3.3 Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet egészét átható komplex folyamat, mely a nevelési folyamat egészében integráltan van jelen, és valamennyi tevékenységi forma keretében megvaló-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

sítandó feladat. Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze. A gyermek beszéd és kommunikációs képessége függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Célunk:

- differenciált feladatadással minden gyermeket eljuttatni a saját, egyéni képességeinek, kompetenciájának legmagasabb szintjére
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység teljes egészében.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése

Feladatunk:

- a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, fokozása
- a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása, azok megválaszolása
- nyugodt, bensőséges légkör megteremtése
- nyelvi kifejezőkészség fejlesztése, szókincsbővítés
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén
- szakmai kapcsolattartása a szakemberekkel
- kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
- metakommunikációs eszköztár megismertetése
- szép beszéddel mintaadás, mely minden felnőttre érvényes
- változatos tevékenységek szervezése, a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség), különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- odafigyel társaira és a felnőttre, szívesen, bátran kommunikál
- életkorának megfelelő beszédaktivitás, beszédfigyelem jellemzi
- összefüggően, jól érthetően, nyelvvileg helyesen beszél
- szókincse korának megfelelő
- hallott, látott információ észlelésére, megértésére, felidézésére képes
- gondolkodásra, problémamegoldásra törekszik
- szándékos figyelme, feladattudata kialakulóban van, fejlődik
- emlékezete, képzelete, fantáziája fejlődik
- a változó körülményekhez képes alkalmazkodni
- belső motivációja, tanulási vágya, képessége kialakul

3.4 Az iskolai alkalmasság

Célunk és alapvető feladatunk, hogy a gyermekek a családi és óvodai nevelés komplex folyamatának eredményeként az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet elérjék. Az óvodás gyermeket önmagában az értelmi funkciók fejlettsége nem teszi iskolára alkalmassá.

A gyermekek iskolai életre való felkészítésének testi, lelki és szociális kritériumai a következők:

- **A testileg egészségesen fejlődő gyermeknek** hatéves kora körül megváltoznak a testarányai, megkezdődik az első fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz. Mozgása harmonikussá, összerendezetté válik. Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finom motorikája. Mozgását viselkedését, testi szükségleteit szándékosan tudja irányítani.
- **A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek** az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Így megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama.
 - kialakul a tanulás alapját képező szándékos figyelem, növekszik tartama, terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele
 - a szemléletes-cselekvő és képi gondolkodása mellett kialakulóban van elemi fogalmi gondolkodása,
 - érzékelése, észlelése tovább differenciálódik, különös tekintettel a téri észlelés fejlettségében, a vizuális és az akusztikus differenciálódásban, a téri tájékozottságban, a térbeli mozgásfejlettségében, a testséma kialakulásában
 - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Mondatokat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (fogváltás okozta egyéni eltérések lehetnek), végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
 - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását; felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét; a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását, védelmét; felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit; elemi formai, mennyiségi ismeretei vannak

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- **A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek**

- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formái, szokásai, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, óvásához szükségesek.
- szociálisan éretté válnak, ezáltal képesek lesznek az iskolai élet, a tanító és a társak elfogadására, az együttműködésre, kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, mely a feladatok megértésében, megtartásában és sikeres elvégzésében nyilvánul meg; kialakul munkatempójuk, kitartásuk, önállóságuk, önfegyelmük.
- A neurológiai és egyéb hátrányokkal küzdő gyermekek számára a fentiekben leírt fejlettségi szint csak a speciális szakemberek segítségével végzett folyamatos korrekció mellett érhető el. A különleges gondozásra jogosult gyermekek számára az iskola-alkalmasság kritériumait a befogadó intézmény elvárása tükrözi.

4. A gyermek tevékenységformái

4.1 Játék

A gyermekek legalapvetőbb és legfejlesztőbb tevékenységformája, nevelésünk leghatékonyabb személyiségfejlesztő eszköze. A játék a 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegységesebb pszichikus szükséglete. A játék minden tanulási tartalmat magába foglal. Lehetővé teszi a gazdag tapasztalatszerzést, a magas szintű szociális tanulást. A játék által fejlődik a gyermekek mozgása, értelmi-, kreatív- és együttműködő képessége, nyelvi-kommunikációs készsége. Gyakorolják és megtanulják a társas viselkedés módjait, alakul a „mi-tudatuk”. A tevékenység, a manipuláció, örömforrást jelent a gyerekeknek, mely erősíti a pozitív érzelmeiket. A játék lehetőséget ad a negatív élmények, a feszültségek kiélésére, feldolgozására.

Célunk:

- A gyermek szabad képzelettársításának elősegítése a szabad játék túlsúlyának érvényesülése folytán.
- Az intellektuális, mozgásos, szociális kapcsolatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- Komplex személyiségfejlesztés

Feladatunk:

- megfelelő légkör, hely, idő, eszköz és élményszerzési lehetőség biztosítása
- a gyermek mindennapi játékának és mozgásigényének kibontakoztatása, kielégítése
- az óvodapedagógus bevonható társa, segítője legyen a gyermeknek, utánozható mintát nyújtson, segítse kreativitásuk kibontakoztatását
- az óvodapedagógus jelenléte segítse a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Játék fajtái:

Gyakorlójáték: A gyakorló játékok során a gyermek teljes személyisége gazdagodik, fejlődik. Megismeri önmagát, gyakorolja a nagymozgásokat, megtanulja összehangolni a mozdulatait, ismerkedik tárgyi környezetével, az őt körülvevő tárgyi világ fizikai jellemzőivel, egyre önállóbb és egyre bátrabban kezd új tevékenységekbe. A ritmikus gyakorlás és megismerő tevékenység során fejlődik a szem-kéz koordinációja, dominanciája, térérzékelése.

Szimbolikus, szerepjáték: A játék a gyermek komplex személyiségének fejlődését szolgálja. Fejlődik a gyermek viselkedési és beszédkultúrája, alkalmazkodó képessége, aktivitása. Megjelenésének feltétele: a "mintha-elem" működése. A gyermek a szenzomotoros sémáktól eljut a képzeti sémákig, képessé válik a belső reprezentálásra, a világ megkettőzésére ("kettős tudat"), helyettesíti a dolgokat és a helyzeteket; eltávolodik saját konkrét cselekvésétől. Fantáziája segítségével keres pótlást ott, ahol a valóság megértésében hézag van; kontrollálja a körülötte lévő (fizikai és társas) világot; megjelenít, megeleveníti a gondolatokat, érzéseket.

Konstruálás-építőjáték: Óvodás korban átmenetet képez ez a játék és munka között. A nagy csoportban önállósodik ez a játék, és függetlenedik a szerepjátéktól. Ez a játékfajta segíti az összerakosgatás, szerkesztés örömeinek kialakulását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítását, az eszközök kombinált alkalmazásának lehetőségét.

Szabályjáték: Segíti a szabálytudat kialakítását, a szabályok pontos betartásával, az egymáshoz való alkalmazkodást, toleranciát, türelmet, felelősségtudatot.

Dramatikus játék, drámajáték, bábjáték: A drámajáték az óvodában olyan módszer, amely a játékra alapszik, a gyermeki cselekvésre koncentrál, feltárja és fejleszti a gyermek kreatív képességeit. A drámajáték egyben dramatizáló módszereket használ, hiszen szerepeket osztanak, és ezeket játszószerűen eljátszák. Fejleszti az empátiát segítő magatartásformákat, oldja a gátlásokat, konfliktushelyzeteket, fejlődik a gyermek kifejezőkészsége, kreativitása, aktivitása, esztétikai érzéke, beszéde, önállósága.

Barkácsolás: Közösén készítünk játékszereket, ajándékokat, kellékeket, melyeket felhasználunk a játékok, komplex foglalkozások során. Minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg. Megismerkednek a gyermekek a különböző anyagokkal, szerszámokkal, azok használatával, egyszerűbb technikai fogásokkal.

Népi játékok: a népi kultúrát igyekszik az óvodás gyermek életkori sajátosságaihoz igazítva, játékosan életre kelteni, a kicsinyek sajátjává tenni. Az érzelmi nevelésen túl e játékok segítségével tanulja meg a gyermek, hogy hol vannak testének határai, és arra is rájön, hogyan tudja mozgását befolyásolni, koordinálni. A dal, a játék, a mozgás összefonódik, nagy segítséget jelent a gyermek anyanyelvi kultúrájának alakításában. Elismert e játékok komplex esztétikai nevelő hatása is. A gyermek alkotó-, alakító készségének kibontására lehetőség nyílik a nyelvben, a dalban, a játékos kifejezésekben és a táncos mozgásban.

Szabadtéri játék: Az évszakoknak megfelelően lehetőséget biztosítunk az udvari játékokra. Változatos mozgásformák gyakorlására van lehetőség (mászás, csúszás, futás, séta, homokozás, labdajátékok, ügyességi játékok, népi játékok).

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

- magatartása legyen empátikus, megértő, az óvónő jelentsen biztonságot nyújtó, mindig „készenlétben” álló játszótársat
- tartsa tiszteletben a játék spontaneitását, a gyermeki önállóságot
- vegye figyelembe a gyermekek családból hozott, egyéni élményeken alapuló tapasztalatait
- A játék szoros kapcsolatot mutat más nevelési területekkel:
 - az anyanyelvi neveléssel, mert az együtt játszó gyermekek között kialakuló párbeszéd során gyarapodik szókincsük, nyelvi kifejezőképességük
 - közösségi neveléssel és szocializációval, mert a játékon keresztül alakulnak a gyermekek társas kapcsolatai, magatartási formái, formálódik egész személyiségük,
 - a környezet megismerésére neveléssel, mert a gyermekek a játékon keresztül ismerkednek a világgal, tárgyával, tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel
 - a mozgással, mert a gyermekek mozgásos feszültségeiket mozgásos játékokon keresztül vezetik le

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- képes alkotásait önállóan, egyéni ötlet alapján létrehozni,
- megérti és elfogadja játszótársai elképzelését
- a játékeszközöket megbecsüli, vigyáz azokra
- képes elgondolásait megvalósítani, a problémahelyzeteket megoldani
- képesek az elmélyült, kitartó játékokra.
- képesek bonyolult építmények létrehozására, képes a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására
- szerepjáték során elfogadja az alá-, fölé- és mellérendelt szerepeket
- ismeri és betartja a játékszabályokat, képes a vereség feldolgozására
- játékában megjelenik a szimbolikus és szerepjáték

4.2 Munka jellegű tevékenység

A személyiségfejlesztés fontos eszköze. A játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, örömmel és szívesen végzett, játékos jellegű, de célra irányuló tevékenység. A munka végzése közben a gyermekek gazdag tapasztalatokat, ismereteket szereznek a természeti, társadalmi környezetről. A játékos cselekvések közben alakulnak a munkavégzéshez szükséges készségeik, képességeik, tulajdonságaik, mint kitartás, tudatosság, felelősségérzet, önállóság, kezdeményezőképeség, munkaszervező készség szabályai. A munka elősegíti az értelmi képességek fejlődését is. Hozzájárul a közösségi kapcsolatok színesebbé válásához, a kötelességteljesítés gyakorlásához, az önértékelés és a közösségi értékelés alakulásához. Megalapozódik a munka, a munkát végző ember iránti tiszteletük érzése.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Célunk:

- A gyermekek rendelkezzenek azokkal az alapvető készségekkel, hogy saját magukat és környezetüket rendbe tudják tartani
- Érezzék, hogy a munkájuk által megváltoztatható a világ
- Alakítsuk, formáljuk a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdjét, képességét, a készségeket és tulajdonságokat (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság)

Feladatunk:

- teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint elvégezhessék az önmagukkal és társaik érdekében végzett munkatevékenységeket
- alakítsa a gyermekek munkakészségét és a szokásokat
- folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységekhez szükséges, a gyermekek által ismert megfelelő munkaeszközöket
- elegendő időt, alkalmat teremtsen a munkavégzésre
- éljen a pozitív megerősítés módszereivel
- biztosítsa a munkaformák állandóságát és folyamatosságát
- a fokozatosság elvét érvényesítse az egyéni képességek figyelembevételével
- igyekezzen elérni, hogy a családok türelemmel szoktassák gyermekeiket a saját személyükkel kapcsolatos munkák elvégzésére.

A munka jellegű tevékenységek területei:

- a. Önkiszolgáló munka
- b. Naposi teendők
- c. Alkalomszerű munkák
- d. Környezet rendjének megóvása, megőrzése

A munka jellegű tevékenység szoros kapcsolatot mutat:

- a közösségi neveléssel és szocializációval, mert a közösségért, egymásért végzett tevékenységeken keresztül fejlődik a gyermekek személyisége, az éntudat-, mitudat alakul, fejlődik
- az anyanyelvi neveléssel, mert munka közben a gyermekek folyamatosan kommunikálnak, ezáltal bővül szókincsük, nyelvi kifejezőkészségük
- a környezeti neveléssel, mert minden munkavégzés közben tapasztalatokat gyűjtenek, ismereteket szereznek a természeti és társadalmi környezetükről, érzékelik a szépet, megismerkednek a környezetvédelemmel, fenntarthatóság kérdéseivel, környezet higiénia szerepével

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- önként és szívesen vállal naposi teendőket
- alkalomszerűen rendbe teszi a környezetét, segít az óvónőnek, ~~társainak~~
- szívesen részt vesz az élősarok és a növények gondozásában
- örömmel segít az udvar rendjének megőrzésében (virágok gondozása, gereblyezés, seprés)
- az eszközöket, szerszámokat rendeltetésszerűen használja

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- betartja a baleset megelőzés szabályait
- munkavégzés során képesek az együttműködésre
- ismerik a munkafolyamatok egyes mozzanatait és azok sorrendjét

4.3 Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, mely egyrészt utánzásos, spontán, másrészt sajátosan szervezett tevékenység. Magába foglalja a képességek, a magatartás, a tanulás iránti vagy, a motiváció fejlődését, az ismeretszerzést. A tanulási képességek óvodáskorban gyakorlati tevékenységekbe ágyazottan fejlődnek. Ezért fontos a közvetlen, sok érzéket foglalkoztató megtapasztalási lehetőségek biztosítása, melyben a gyermekek aktívan, cselekvő módon vesznek részt. Így módon válik az értelmi képességek fejlesztésének fontos eszközévé. A sokféle, változatos tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére, a világkép alakulására. Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük. Gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, szóbeli kifejezőkészségük. Képessé válnak a problémák felismerésére, megoldására.

Célunk: Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, a tanulási, megismerési vágy felkeltése.

Feladatunk:

- tanulást támogató környezet megteremtése
- a gyermek közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése
- pozitív értékelés, differenciált, hatékony, egyénre szabott segítségnyújtással a gyermek személyiségének kibontakozását
- megfelelőhely, idő, eszköz biztosítása
- sokrétű, sokszínű motivációs lehetőségek biztosítása, mellyel a gyermek érdeklődését felkeltjük, fenntartjuk

Az óvodai tanulás lehetséges formái:

- Az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás,
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- A gyermeki kérdésekre-válaszokra épülő ismeretszerzés,
- Az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- Gyakorlati probléma- és feladatmegoldás,
- Játékba integrált, cselekvése gondolkodási formák lehetősége,
- Az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

A tanulás az óvodai nevelés egész folyamatában érvényesülő tevékenység.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- önálló feladatmegoldás jellemzi, törekszik a társakkal való együttműködésre

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- kialakul a tanulás képessége, a tanulási vágy, a belső motivációja
- nyitottá, érdeklődővé válik a világra, környezetére
- eligazodik az emberi kapcsolatokban, élethelyzetekben
- ok-okozati viszonyokat, összefüggéseket felismeri
- fejlődik analízáló-szintetizáló képességei
- képes a változó körülményekhez alkalmazkodni
- kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása
- tiszteletben tartja társai elképzeléseit, tevékenységeit

5. Óvodai fejlesztésünk tartalmi eszközei

5.1 Anyanyelvi nevelés és kommunikáció

Az óvodáskor a beszédfejlődés egyik legdöntőbb szakasza, és nagy jelentőségű a beszédfejlődési teendők szempontjából. Az anyanyelvi nevelés és kommunikáció szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának.

Az anyanyelvet a gyermekek sokféle tevékenység közben, a felnőttekhez és társaikhoz való viszonyaiknak fejlődése során sajátítják el. A kommunikáció által erősödik a gyermekek biztonságérzete, önismerete, kapcsolatteremtő készsége. Növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédképességük, anyanyelvi kultúrájuk,

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermekek önkifejezésének, a környezettel való érintkezésnek, a gondolkodásnak a legfőbb tényezője.

A gyermekek személyiségének formálása, fejlesztése során fontos feladatunk, hogy nyelvi és kommunikációs készségük megfeleljen az iskolakészültség követelményeinek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére.

Feladatunk:

- alakítson ki nyugodt, érdeklődő, beszélgetésre ösztönző légkört,
- érdeklődő figyelmével, kérdéseivel, válaszaival segítse a gyermekeket abban, hogy a velük megtörtént eseményeket, és az őket foglalkoztató terveket elmondják,
- biztosítsa a gyermekek számára az időt és a lehetőségeket a folyamatos beszédre
- figyelje meg és mérje fel a gyermekek beszéd- és megértési szintjét,
- bővítse a gyermekek aktív és passzív szókincsét, szóbeli kifejezőkészségét,
- a gyermekekkel való kapcsolatában használja a metakommunikáció eszközeit. Ezek legyenek minden gyermek számára egyértelműek, és pontosan támasszák alá a szóbeli közlés tartalmát.
- ösztönözze a gátlásos, szorongó gyermekeket kapcsolatfelvételre, kommunikációra,
- ismerje fel a gyermekek beszédhibáit, és kérje szakember segítségét,
- a gyermekeket mindig keresztneveikön és egyes, illetve többes szám második személyben szólítsa meg,

Módszertani alapelveink:

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Az óvodapedagógus

- beszéde legyen egyszerű, színes, jól érthető, nyelvtanilag és a hangok ejtésében hibátlan, példaértékű;
- tartsa szem előtt a fejlesztés során a gyermekek eltérő szociokulturális. háttérét, egyéni fejlődési ütemét, és beszédfejllettségi szintjét
- fejlessze és ösztönözze a gyermekek kontaktusteremtő, önkifejező képességét, kommunikációs készségét.

Az anyanyelvi nevelés és kommunikáció szoros kapcsolatot mutat:

- a gondozás és egészséges életvitelre neveléssel, mert a gyermekek tevékenységeik közben megtanulják szükségleteik, kívánságaik szóbeli kifejezésének módját. A párbeszédhelyzetek, utasítások megfigyelése során pedig alakul beszédmegértő, és követő készségük.
- a közösségi neveléssel és szocializációval, mert a közös tevékenységek során a gyermekek kifejezik kapcsolatteremtési vágyukat, szándékukat. Az együttműködések során kialakult beszédhelyzetek, lehetőséget biztosítanak a párbeszédre, a megszólítás, megnevezés, felszólítás, kérés, kérdés, köszönés, üdvözlés megfelelő formáinak gyakorlására.
- a játékkal, mert a kialakult játék helyzetek természetes körülmények között fejlesztik a beszéd észlelését-értését, és a beszéd-készséget. Lehetőségük nyílik az egyes beszédhangok gyakorlására. Fejlődik beszédfejllettségük, a párbeszédhelyzetek során pedig megtanulnak egymásra figyelni, bekapcsolódni a beszélgetésbe. Gyakorolják az igeidők használatát, valamint megtanulnak a szerepeknek leginkább megfelelő módon beszélni.
- a munkával, mert a tevékenységek szükségessé teszik a felnőttekkel és a társakkal való folyamatos szóbeli kapcsolattartást.
- a környezet megismerésére neveléssel, mert a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzéseik során megismerkednek a dolgok, jelenségek nevével, tulajdonságaival, és egymásra gyakorolt hatásukat szóban kifejezik. Mindezek révén bővül szókincsük.
- a matematikai neveléssel, mert a gyermekek szókincse matematikai kifejezésekkel, fogalmakkal gazdagodik. A matematikai tapasztalatok során a beszéd-, és gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik. A mennyiségi, térbeli, kiterjedésbeli relációk és irányok megismerésén keresztül megtanulják a határozatlan számnevek, a melléknevek fokozott alakjának, valamint a névutóknak a helyes használatát.
- a mozgással, testneveléssel, mert a gyermekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, és szóbeli utasítás alapján cselekedjenek. Mindez a beszéd cselekvést szabályozó szerepét biztosítja.
- az irodalmi neveléssel, mert a mesélés, mondókázás, verselés közege a nyelv. Az óvónő előadásmódja, hanghordozása, kiemelései, mimikája, gesztusai segítik az érzelmi átélő képesség fejlődését. Gazdagodik a gyermekek nyelvi kifejezőkészsége, gyarapodik szókészletük, a kifejezések, szólások, hasonlatok, szinonimák, a különböző stílári eszközök megismerése által.
- a vizuális neveléssel, mert a rajzolás, a festés, a mintázás, a kézimunka a nyelvi, képi és formai ábrázolás együttes alkalmazásának megtapasztalására nyújt lehetőséget. Az anyagokkal, a

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

színekkel való ismerkedés, a látás, a tapintás, érzékelés világának szavaival gazdagítja szókincsüket.

- a zenei neveléssel, mert a mondókák, a kiolvasók ritmusa, a népi gyermekdalok intonációja, lejtése közvetlenül befolyásolja a gyermekek beszédét. A hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés dallama, a szabályos lüktetésű ritmus, a tempó és a tempóváltás gyakorlása az élő beszéd érzelmeket tükröző elemeit gazdagítja. Zenei fogalmakkal ismerkednek. A szép éneklés helyesen tagolt, artikulált, hangsúlyozott beszédre szoktat. Bizonyos beszédhibák javíthatók énekléssel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- gyermekek aktívan használják, a tapasztalatok során bővül szókincsük
- élményeiről összefüggően beszámol, bővített mondatokat használ
- elbeszélései időbeli, logikai sorrendje pontosabb, szívesen közli a számára fontos, eseményeket, történéseket
- kérdéseivel, közbeszólásaival, megfelelő viselkedési formával a páros és csoportos beszélgetéseknek új fordulatot tud adni
- kialakul a többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű hangerejű és sebességű beszéd
- figyelmesen végighallgatja a felnőtteket, és párbeszédés helyzetben többnyire végigvárja a másik megnyilatkozásait
- a beszélgetés fonalához igazítja saját gondolatait, kérdéseit, válaszait
- helyesen használja az igeidőket, névutókat, névmásokat és megjelenik a jövő idő használata
- beszédét a vérmérsékletének, és az aktuális helyzetnek megfelelően természetes gesztusokkal és arcjátékkal kíséri
- tisztán ejt minden beszédhangot, megfelelően artikulál

5.2 A külső világ tevékeny megismerése – környezeti tartalom

Az óvodai nevelés egész folyamatát áthatja a szűkebb és tágabb természeti környezettel való ismerkedés. A gyermekek a környezet felfedezése közben olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek szükségesek a környezetben való biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz. A spontán és irányítottan szerzett tapasztalatok feldolgozása közben fejlődik a gyermekek megfigyelőképessége, képzelete, gondolkodása, emlékezete, nyelvi kifejezőképessége. Alakul társas magatartásuk, pozitív viszonyulásuk a tárgyi, és emberi környezethez. Érzékelik a szépet, a környezetvédelem, a környezet higiénié szerepét. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére.

Célunk: - a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése és a következő életszakasz (iskolai élet) megkezdéséhez szükséges fejlettség elérésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, a szociokulturális helyzet és fejlettség figyelembevételével, a családi háttér értékeinek tiszteletben tartása mellett. Értékközvetítés.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Feladatunk:

- A környezeti kultúra iránti igény megalapozása
- ismerje és vegye figyelembe a gyermekek otthoni élményanyagát, és ezt tudatosan építse be az óvodai tapasztalatszerzés folyamatába
- törekedjen arra, hogy a dolgokat, jelenségeket élményszerűen, eredeti környezetükben és természetes állapotukban tapasztalhassák meg a gyermekek
- adjon lehetőséget a minél több érzékszervet foglalkoztató, cselekvően átélt, érzelmileg színezett tevékenységre, az élmények több szempontú felidézésére, feldolgozására
- a tevékenységekhez biztosítson lehetőleg természetes alapú eszközöket
- hívja fel a gyermekek figyelmét az élő környezet szépségére, védelmének fontosságára,
- ismertesse meg a gyermekeket a gondozás, a gondoskodás, a védelem teendőivel,
- hívja fel a gyermekek figyelmét a környezetszennyezés káros hatásaira, és környezettudatos viselkedésre ösztönözze őket
- segítse elő a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakulását a helyi hagyományok, népszokások felelevenítésével
- pozitív viselkedésformák és magatartásmód kialakítás

Óvodánk környezeti programja és a helyi sajátosságok

Az óvodánkat hatalmas udvar veszi körül. Igyekeztünk szép fákkal, bokrokkal, különböző virágokkal és egyéb növényekkel „barátságossá tenni. Az óvoda környéke csendes, pár percnyi járásra van tőlünk az erdő, fél órai sétára pedig a szabadidő park. Mind a két helyre szívesen elsétálunk. Már kedvenc fáink is van, amelyet sokszor meglátogatunk és megfigyelünk a különböző évszakokban.

Az éves terveinket úgy állítjuk össze, hogy a lehető legtöbb ismeretet, tapasztalatot a természetben - közvetlen tapasztalás útján- szerezzék meg a gyerekek. Sokat tartózkodunk az erdőben. Ahol madarakat, bogarakat és magát a természetet figyelhetjük meg. Van egy hatalmas fa, melyet „mesefának” nevezünk ki. Itt szoktunk megpihenni, beszélgetni, mesélni.

Településünk szép, erdős-dombos vidékén gyönyörködhetünk az ott honos, ott élő különböző növény- és állatfajok sokaságában. A növényvilág gyepszintjén számtalan fa- és gyomnövény található. Figyelmet érdemel néhány vadon élő gyógynövény is. A fákat figyelve már az ember tervszerűségét láthatjuk. Községünk állatvilága is igen változatos képet mutat. Mivel vidékünk vízben szegény, ezért nagyobb termetű halak, gázló madarak nem élnek itt. Erdeink nagyvadjai világhírűek. Szarvasbögés idején külföldi vadászok és természetfilmek forgatói is ellátogatnak községünkbe. Az erdő szépségei, rejtelmei és a vadászat varázsa miatt területünk nemzetközi népszerűségnek örvend, ezért a Valkói erdő egy részét vadvédelmi és természetvédelmi területté nyilvánították. Lehetőségünk van a településünkön a különféle mesterségek, munkák megfigyelését (szőnyegszövés, agyagozás, vesszőfonás). Lehetőségünk van kora tavasztól késő ősziig a gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos teendők megfigyelésére, elvégzésére (alma-, szőlőszüret, kukoricatörés, dióverés, krumpli szedés, metszés, permetezés) A családoknál megnézhetjük, megfigyelhetjük a háztáji gazdaságokat, az állattartást és az azzal kapcsolatos különböző teendőket, munkafolyamatokat (etetés, almozás, fejés). Meglátogatjuk az orvosi rendelőt, postát, kisebb üzleteket, boltokat. Elutazunk a közeli városba, Gödöllőre, ahol a piac, a kulturális intéz-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

mények, parkok, közlekedési csomópontok (vasút-, HÉV-, buszpálya udvar) jó lehetőséget teremtenek a környezet témaköreinek feldolgozására. Kirándulásaink, sétáink alkalmával sok termést, virágot, tobozt, bogyókat gyűjtünk, melyekből különböző játékeszközöket, ajándékokat, tárgyakat, bábokat készítünk. Szeretnénk gyermekeinket egyéni fejlettségükhöz mérten, megfelelő ismeretekkel, tapasztalatokkal úgy feltölteni, hogy elegendő „muníciót” adjunk az óvodán túli életükhöz.

A környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyulás megalapozását és tudatformálást segíti elő, hogy az ütemtervünkbe megemlékezünk a jeles és zöld napokról, természeti ünnepeinkről (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja)

A gyermekek tevékenységformái:

- tevékeny módon tapasztalatokat gyűjtenek séták, kirándulások során
- megfigyelik a maga valóságában az őket körülvevő természeti - társadalmi környezetüket
- segítenek a növények, kisállatok gondozásában, védelmében,
- gyűjtögetnek: terményeket, terméseket, kavicsokat, természetes alapanyagokat játékeszközök készítéséhez
- segítenek környezetük rendben tartásában, óvásában

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

- a gyermekek érzelmi vezéreltségét szem előtt tartva keltse fel kíváncsiságukat, elégítse ki megismerési vágyukat a természeti, társadalmi környezet, a környezetalakítás- és védelem tekintetében
- pozitív mintaadással tartsa fenn a gyermekek közlésvágyát, aktivitását
- formálja, alakítsa a gyermekek környezetvédelmi szokásait, mely a környezet megismerésén, szeretetén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul
- működjön együtt a családdal a feladatok sokszínű megvalósítása érdekében.

A környezet megismerésére való nevelés szoros kapcsolatot mutat:

- az anyanyelvi neveléssel, mert a környező világgal való ismerkedés során bővül a gyermekek szókincse, fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőkészségük
- az irodalmi neveléssel, mert a különféle témaköröknek megfelelő természetről, állatokról, társadalmi környezettel kapcsolatos versekkel, mondókákkal, mesékkel ismertetjük meg a gyermekeket
- a munka jellegű tevékenységgel, a növény- és állatgondozás során. A növényeket több helyszínen gondozhatják, ápolhatják a gyermekek. Ezen a mag vetését, a palánta, a csemete, a gumó, a hagyma stb. ültetését, a növény öntözését, a talaj gyomlálását, kapálását, az elszáradt növényrészek eltávolítását, a termések, termények, magok stb. összegyűjtését értjük. Részt vehetnek a csoportszobában a cserepes növények ápolásában (öntözés, portalanítás) A hajtás, csíráztatás munka jellegű feladatait, a vágott virágok vizének frissítését előbb felnőtt segítségével, majd később egyre önállóbban, de természetesen felnőtt felügyelete mellett végezhetik. Az óvoda udvara változatos tevékenységek megszervezésének a helyszíne lehet. A gyermekek megtanulják a növények gondozásának elemi munkafogásait, az egyes szerszámokkal végzendő munkákat. A felsoroltakon kívül bevonhatjuk őket az őszi, tavaszi „nagytakarításba”: a lomblevelek összegyűjtésébe, gereblyezésbe, sepregetésbe.
- a zenei neveléssel, mert a különböző tevékenységek során dallal, körjátékkal, mondókákkal, népi játékokkal színesítjük a témakörök feldolgozását
- a játékkal, mert a játék során reprodukálják, átélik élményeiket, tapasztalataikat a gyermekek
- a matematikai neveléssel, mert a gyermekek a világ felfedezése során tapasztalatokat szereznek a tárgyak, jelenségek tulajdonságairól, számosságáról, formájáról, viszonyaikról, kiterjedéséről
- a gondozás és egészséges életvitelre neveléssel, mert a tevékenységek során konkrét tapasztalatokat szereznek saját testükről, gyakorolják a testápolás teendőit, és az egészségvédelem elemi szabályait
- a közösségi neveléssel és szocializációval, mert a megszerzett ismeretek, tapasztalatok alakítják a gyermekek környezethez való alkalmazkodását, segítik a világban való eligazodást

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végér:

- tudja nevét, címét, családtagjait megnevezi, ismeri szülei foglalkozását
- tudja az óvodában dolgozók nevét, foglalkozását
- ismer többféle foglalkozást, mesterséget
- ismeri a gyalogos közlekedés elemi szabályait, gyakorlott annak betartásában
- ismeri és megnevezi a közlekedési eszközöket, tudja azokat csoportosítani
- ismeri szűkebb és tágabb környezetét, intézmények rendeltetését
- ismeri saját testét, képes testrészeit megnevezni, igényes teste, ruházata tisztaságára
- ismeri az alapszíneket és azok árnyalatait
- meg tudja nevezni és különböztetni az alap ízeket
- kialakul pozitív érzelmi viszonya a természethez
- felismer néhány lakóhelyén, óvoda környékén élő növényt, állatot
- állatokat, növényeket meg tud nevezni, tudja azokat csoportosítani
- ismeri az évszakokat, jellemző jegyeit, észre veszi az emberekre, élőlényekre gyakorolt hatásait
- felismeri és megkülönbözteti a napszakokat
- óvja, védi a természetet, észreveszi annak harmóniáját, szépségét
- környezetkárósító hatásokat ismer
- felismeri az élő és élettelen közötti különbséget
- ismeri ünnepeinket, hagyományainkat
- megismerkedik a hazai tájakkal, a helyi hagyományokkal és néphagyományokkal, szokásokkal
- megismeri a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

5.3 A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalom

A tevékenységek gazdag választékával lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos ismeret és tapasztalatszerzésre. A gyermekek a matematikai jellegű tevékenységekben felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Ezáltal alakul matematikai ítélőképességük, tér-, sík- és mennyiségi szemléletük. A gyermekeknek élményt jelent a megismerő és problémamegoldó tevékenység, ezáltal nő motiváltságuk. Bátrabbak lesznek az önálló tapasztalatszerzésben.

Célunk: A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket szerezzen, azokat a tevékenységeiben alkalmazza, rendszerezze.

Feladatunk:

- nyugodt, biztonságos légkör, hely biztosítása
- olyan eszközök, lehetőségek biztosítása, mely jó játékká teszik a matematikai tevékenységeket
- segítse elő a gyermekek matematikai érdeklődésének feléledését, kielégítését, fejlődését,
- biztosítson spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzési lehetőségeket
- fejlessze a gyermekek kognitív képességeit

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- segítse elő szemléletes helyzetek révén az azonosítást, a megkülönböztetést, az összefüggések felismerését, állítások, kérdések, utasítások megértését
- teremtsen problémahelyzeteket, mely segíti a logikus gondolkodást és a problémamegoldó képességet, ösztönözze a gyermekeket az önálló és sikeres helyzet- és feladat megoldásra
- egyéni képességek figyelembevétele, differenciált feladatnyújtás

A gyermekek tevékenységformái:

- tárgyakkal, eszközökkel való cselekvés, mozgás, gondolati tevékenység révén tapasztalatokat gyűjtenek környezetük tárgyairól
- különböző szempontok szerint összehasonlításokat, csoportosításokat, szétválogatásokat, rendezéseket végeznek, sorozatokat hoznak létre
- összemérnek hosszúságot, tömeget, űrtartalmat
- mennyiségeket a kis számok összképe alapján felismernek, megszámlolnak, leszámolnak, párosítanak
- szabadon és másolással építenek, alkotnak, tükörrel tevékenykednek
- térben és síkban mozognak, tájékozódnak
- megbeszélik tapasztalataikat, gondolataikat

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

- biztosítsa a sokoldalú matematikai tapasztalatszerzést, az önálló, aktív tevékenykedés feltételeit
- építsen a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és az önálló problémamegoldás iránti igényére
- a fejlesztés során vegye figyelembe a gyermekek egyéni érési ütemét, meglévő ismereteit, problémalátását, problémamegoldó képességét, és ezt hangolja össze a csoport fejlesztésével
- matematikai problémák iránti fogékonyságával, magatartásával járuljon hozzá a gyermek motiváltságához, és adjon mintát számukra

A matematikai nevelés szoros kapcsolatát mutat:

- a játékkal, mert számtalan lehetőséget nyújt az élményszerű, közvetlen matematikai meg tapasztalásra
- az anyanyelvi neveléssel, mert a gyermekekben fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezésének képessége
- a környezet megismerésére neveléssel, mert segíti a külvilágról szerzett formai, mennyiségi tapasztalatok feldolgozását, gyakorlását,
- a testneveléssel, mert a mozgástevékenységek végzése közben megtanulják saját testük tér- és síkbeli helyzetét, gyakorolják az irányokat, a helyzeteket
- a zenei neveléssel, mert a zene egy jól nyomon követhető logikus rendszer. Az a kisgyerek, aki sokat énekel, ritmizál, sokkal eredményesebb a matematikai feladatok megoldása során.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- képes az óvónő kéréseit, kérdéseit, utasításait megérteni, követni

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- bátran elmondja gondolatait az adott problémahelyzetről, kialakul életkorának megfelelő ítélőképessége, bátran kérdez
- helyesen használja a névutókat
- képesek saját szempontú, vagy meghatározott válogatásra, sorba rendezésre
- alkalmi egységekkel össze tud mérni, és helyes megállapításokat tud tenni, különböző jellegű mennyiségek vonatkozásában
- gondolkodásában kialakul a szám- és mennyiségfogalom
- helyesen használja a tő- és sorszámneveket
- elrendezéssel, bontással képesek előállítani ugyanannyit, többet, kevesebbet különféle elemekből, játékában megjeleníti a matematikai ismereteit
- 10-es számkörben biztosan tájékozódik
- tér és síkbeli tájékozódása fokozatosan fejlődik
- növekszik türelme, önmagával és társaival szemben, kitartóbbá válik, nő figyelve tartóssága, erősödik akarata, önfegyelme
- különféle helyzetekben azonosítani tudnak egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat, másolással képesek megépíteni a mintával megegyező, és színben, nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat
- felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat, kialakul matematikai ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete
- képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat megnevezni

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére.

5.4 Mozgás

A gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztését a testi- és mozgásfejlesztés változatos tevékenységeken keresztül biztosítja. Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, a légző- és keringési rendszer teljesítőképességét, a csont- és izomrendszer megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának megtartásában. A mozgásfejlesztés lehetőséget biztosít a mozgáskedv fenntartására, a mozgásigény kielégítésére és a mozgás megszerettetésére változatos mozgáslehetőségek révén.

Célunk:

Az óvodai mozgásfejlesztéssel alapvető célunk, hogy a gyerekek mozgásigényét kielégítsük és bővítsük mozgástapasztalataikat. Játékosan, a gyerekek számára élvezetes módon, változatos, fokozatosan nehezedő feladatokkal fejlesztjük a mozgást. Tartásjavító gyakorlatokkal megelőzzük a rossz testtartása rossz testtartást, a gerincferdülést és a lúdtalp kialakulását. Az óvodáskor a legalkalmasabb arra, hogy gyermekeinkben kialakítsuk a napi rendszeres mozgásigényét és ez szokássá váljon a későbbi életük során.

Feladatunk:

- derűs, barátságos légkör, elegendő idő, megfelelő mozgástér, eszköztár és játékok biztosítása

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- a mozgás megszerettetése, mozgáskedv fokozása
- a szabadban való kötetlen, sokmozgásos játék lehetőségének biztosítása
- figyeljen arra, hogy a mozgásos játék legyen a mindennapos testnevelés középpontjában
- a nagy- és finom mozgások változatos és sokrétű alkalmazása
- differenciált feladatnyújtás, egyéni igények figyelembevétele
- fokozatosság elvének betartása
- a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), térérzékelés, kondíciós képességek fejlesztése
- pozitív megerősítéssel, buzdítással motiválás, hibajavítás, mozgásjavítás, kondicionálás
- a mozgásproblémákkal küszködő gyermekek szakemberhez irányítása
- a tehetséges, átlagon felüli mozgású gyermekek fejlesztése
- személyes példamutatás
- balesetmentes feladatvégzés szabályainak kialakítása

A testi nevelés megvalósulása felerősíti egyéb területek fejlesztését is. Hatására fontos személyiségtulajdonságok alakulnak ki és erősödnek meg, mint az „én-tudat”, alkalmazkodó-, és együttműködő képesség, önfegyelem, bátorság, tolerancia, kitartás, akarat.

A mozgásfejlesztés a gyermekek kötetlen, szabad mozgástevékenységének biztosításával, konkrét fejlesztést szolgáló testnevelés foglalkozásokkal és egyéb sportprogramok szervezésével valósul meg. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére e területen is.

A mozgásfejlesztés területei:

- Szabad játék
- Mindennapos mozgás
- Testnevelés foglalkozás
- Differenciált mozgásfejlesztés

A gyermekek tevékenység formái:

- különböző eszközökön, szerekkkel, kúsznak, csúsznak, másznak, bújnak, gurulnak, járnak, futnak, ugranak, dobnak, támaszkodnak, függenek, lengenek és egyensúlyoznak
- szabad-, kézi szer-, páros- és padgyakorlatokat végeznek különböző testhelyzetekben és tartásokban
- rendgyakorlatokat végeznek különböző alakzatokban tempó, ritmus és irányváltoztatásokkal
- labdagyakorlatokat végeznek
- sor- és váltóversenyeket játszanak
- sokmozgásos játékokat játszanak
- hintáznak, mászókáznak, ugrálnak, kirándulnak, kerékpároznak, rollereznek, szánkóznak, csúszkálnak

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- teremtsen olyan feltételeket, melyek elősegítik a gyermekek biológiai fejlődését, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét, és kielégítik a gyermekek nagyfokú mozgásvágyát
- a testi képességek fejlesztése során vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, meglévő mozgásszintjét, építsen a gyerekek játékos kedvére, nagyfokú mozgás aktivitására
- a sporthoz, a mozgáshoz való pozitív viszonyulásával nyújtson követendő mintát és szeretesse meg a mozgást
- vegye igénybe a szülők segítségét a sportprogramok megszervezésében, lebonyolításában

A testnevelés szoros kapcsolatot mutat:

- a gondozás és egészséges életvitelre neveléssel, mert annak hatását felerősíti, kiegészíti,
- a közösségi neveléssel és szocializációval, mert a testnevelés hatására alakul a gyermekek önismerete, önérvényesítő magatartása, erősödik kitartása, bátorsága, önfegyelme, türelme, kudarcűrő képessége, valamint a társakkal való együttműködő képessége, toleranciája
- a játékkal, mert a mozgás maga is játéktevékenység motivációival, élményeivel, örömeivel
- a zenei neveléssel, mert az ütemes, ritmikus mozgások felerősítik, elősegítik a ritmusérzék fejlődését

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel és szívesen mozog, igényli a mozgást
- nagy és finommotorikája koordináltabbá, pontosabbá válik
- mozgását képes szándékosan irányítani
- alakul önállósága, leleményessége, kezdeményezőképesége
- teljesítőképesége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik
- képes nehezebb mozdulat- és mozgássorokat megfelelő kivitelezésben végrehajtani
- egyensúlyérzéke és eszközhasználata biztosabbá válik
- fejlődik térbeli tájékozódó képessége
- teljesítménye, fizikai teherbíró képessége, állóképessége fejlődik
- megérti az egyszerű vezényszavakat, utasításokat, szókincse bővül
- edzettebbé, ellenállóbbá válik
- ritmusérzéke, tempója fejlődik, mozgása rendezettebbé, esztétikusabbá válik
- kialakul testfogalma, lateralitása
- képes betartani a szokásokat, szabályokat

5.5 Verselés, mesélés

A gyermekek az irodalmat ősi, kimondott, elénekelt, eltáncolt szó formájában művelik és élvezik. A mondókák, a dúdolók, a versek érzéki-érzelmi élményt jelentenek a gyermekeknek a ritmus, a mozdulatok, a szavak révén. Ez olyan örömet okoz a gyermekeknek, hogy újra és újra kérik, várják az újabb élményt.

A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít. Erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. A mese

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít, s ezáltal az élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermekek mentális egészsége miatt szükség van a mindennapos mesélésre.

Az irodalmi nevelés esztétikai és érzelmi hatásai más foglalkozási ágakkal összekapcsolva, komplexen fejtik ki fejlesztő hatásukat.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére.

Célunk:

Az óvoda gyermek érzelmi-érzelmi, értelmi, személyiségjegyeinek megalapozása, erkölcsi fejlődésének segítése a magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok, népmesék, mondókák, versek, mesék megismerésével, megszerettetésével. A gyermeki világkép és szemléletmód kialakítása a multikulturális nevelés megvalósítása a népi, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel.

Feladatunk:

- A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének elősegítése pozitív személyiségjegyek megalapozása az irodalom eszközeivel
- A gyermek nyelvi kifejezőképességének fejlesztése az irodalmi alkotások általános
- Az élményszerű előadásmóddal a versek, mondókák és mesék megszerettetése
- Igényes és az adott korcsoportnak megfelelő irodalmi anyag összeállítása
- Lehetőségek teremtése a mindennapos verselésre, mesélésre
- A gyermekek könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatának alakítása, a könyv szeretetére, megbecsülésére, óvására nevelés
- Lehetőségek teremtése a bábozásra, dramatizálásra, mint az önkifejezés fontos eszközére
- Az irodalmi anyag, a versek, mondókák, mesék kapcsolódnak a természethez, a jeles napokhoz, az ünnepekhez, és szűkebb környezetükhöz
- az óvodán kívüli lehetőségek (színház, mozi, IKT eszközök), beépítése, kihasználása élménynyújtáshoz

A gyermekek tevékenységformái:

- szívesen hallgatnak meséket, verseket, mondókákat halandzsáznak, játékos mozgással kísért rigmusokat ismételtetnek
- megtanulnak mondókákat, verseket, felidéznek, mondogatják azokat; várják; kérik a mesét és megteremtik a mesehallgatás feltételeit; ismert mesei motívumokat lerajzolnak, báboznak, dramatizálnak
- bábozás, dramatizálás, drámajátékok
- szervezett színház és mozi látogatáson vesznek részt
- ünnepeken, jeles napokon, közös rendezvényeken, eseményeken való részvétel
- témakörökhöz, tevékenységekhez kapcsolódó felidézés

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

- a mesék, versek kiválasztásánál vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, élményanyagát és érdeklődésüket
- alakítson ki nyugodt légkört, bensőséges hangulatot az irodalmi élmények befogadására
- alakítsa ki a mese-és versmondás szokásait, szertartásait
- biztosítsa az irodalmi neveléshez szükséges feltételeket: könyvek, leporellók, művészi értékű képek, bábok, fejdíszek, jelmezek, díszletek, diafilmek, CD-k gyűjtésével
- szemléletes, játékos, kifejező előadásmóddal segíti a gyermekek beleérő, átélő képességének fejlődését
- támogatja az önkifejezés ezen formáját, lehetőségeket biztosít az egyéni ötletek, megnyilvánulások kibontakoztatására

Az irodalmi nevelés szoros kapcsolatot mutat:

- az anyanyelvi neveléssel és kommunikációval, mert az irodalmi nevelés során bővül a gyermekek szókincse, fejlődik nyelvi emlékezetük, lehetőségük nyílik az összefüggő beszéd megfigyelésére, párbeszédgyakorlására, irodalmi kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismerésére, ezáltal gazdagodik nyelvi kifejezőkészségük
- a játékkal, mert a gyermekek irodalmi élményeiket kivetítik és beépítik szerepjátékukba, ezáltal színesedik játéktevékenységük
- a környezet megismerésére neveléssel, mert a versek, mondókák, mesék gyakran kapcsolódnak természeti, társadalmi jelenségekhez, így segíti a környező világ sokoldalú megismerését

Az irodalmi nevelés komplexen áthatja az óvodai nevelést.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen hallgat és mondogat meséket, verseket, mondókákat
- igénye van a felnőtt mesemondására
- kialakulóban van a kettős tudat
- a nevelési év folyamán megtanul 10-12 mondókát, 6-8 verset
- szívesen részt vesz énekes, verses, mozgásos közös játékokban
- várja, kéri a mesemondást, megszilárdul a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásai
- átéli, felfogja a versekben szereplő költői képeket, a mese mondanivalóját
- a folytatásos mesék, elbeszélések, meseregények szálait össze tudja kötni, fel tudja idézni
- beszélget a meséről, megjelennek a mesei motívumok, mesei sztereotípiák a bábozás, dramatizálás, szerepjáték során
- a mesekönyveket érdeklődve nézegeti, a képek alapján történeteket mesél
- szereti a könyvet, óvja, védi azt

5.6 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az a gyermek, aki olyan környezetben nevelkedik, ahol a zene a mindennapok része érzelmi-
leg kiegyensúlyozott felnőtté válik

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Célunk:

A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának kialakítása, fejlesztése, zenei anyanyelvük megalapozása. A gyermekek zenei képességeinek (ritmus és hallásfejlesztés) kialakítása, fejlesztése. A népi dalos játékok, hagyományok, gyermektáncok alkalmazásával a nemzeti identitástudat kialakítása, erősítése

Feladatunk:

- megfelelő hely, idő kialakítása, esztétikus eszközök alkalmazása
- az érdeklődés felkeltése zenei élményeken keresztül
- szép tiszta éneklésre törekvés
- a gyermek zenei képességének fejlesztése (zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet, zenei alkotókedv, mozgáskultúra)
- korcsoportnak és a csoport fejlettségének megfelelő zenei anyag összeállítása, mely kapcsolódik az ünnepekhez, évszakokhoz, jeles napokhoz
- az otthonról hozott zenei ismereteket, dalanyagok beépítése a foglalkozásokba
- tudatos, tervszerű felkészülés során az egyéni sajátosságok, képességek figyelembevétele

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- zenei tehetségek felfedezése, támogatása

A gyermekek tevékenységformái:

- kétszemélyes ölbéli játékokat játszanak a felnőttel
- játékidőben énekelnek, dúdolgatnak, mondókáznak, dalos játékokat kezdeményeznek, zenét hallgatnak
- hangszereket használnak, kísérik magukat
- ünnepeken, rendezvényeken, eseményeken örömmel énekelnek, zenélnek
- más tevékenységek közben énekkel, mondókával, zenehallgatással szórakoztatják magukat

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

- alapozza meg a zenei anyanyelv kialakulását zenei élményeken keresztül
- alakítson ki kellemes, jó hangulatot, oldott légkört a zenei érdeklődés felkeltéséhez, az élmények befogadásához, a zenei ízlés és esztétikai fogékonyság formálásához
- vegye figyelembe a zenei képességek fejlesztése során a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait
- kövesse a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében
- éneke, hangszerjátéka jelentsen közvetlen zenei élményt a gyermekeknek

A zenei nevelés szoros kapcsolatot mutat:

- az irodalmi és vizuális neveléssel, mert a zenei élmény serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét
- a játékkal, mert a gyermekek kötetlen, spontán módon is dúdolgatnak, énekelgetnek, zenei hangokat figyelnek meg és utánoznak, s ettől vidámak és jókedvűek lesznek
- a mozgással, testneveléssel, mert a ritmikus, táncos mozdulatok gyakorlása révén fejlődik a gyermekek mozgáskultúrája

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- megtanul egyéni képességeihez, adottságaihoz mértén önállóan és csoportosan, tisztán énekelni
- ismernek 10-15 mondókát, 20-25 népi gyermekdalt, dalos játékot, alkalmi dalt, mūdalt
- szívesen, örömmel vesz részt énekes játékokban
- érzékelik, érzik az egyenletes lūktetést, majd a ritmust
- mozgásuk összerendezetté válik, kialakul harmonikus mozgása
- képes a dallam- és ritmusmotívum visszaadására
- képes dallambūjtatást végezni
- felismeri a magas-mély, gyors-lassú, halk-hangos közötti különbséget, képes magasabban-mélyebben, gyorsabban-lassabban, halkabban- hangosabban énekelni, beszélni
- érzékeny a környezet hangjaira
- tud dallamot, ritmust visszaadni
- ismer és tud használni egyszerű ritmushangszereket,

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- képes egyszerű tánclépéseket végezni
- képes felismerni a környezet hangjait, zörejeket, megismeri a hangszerek, a felnőttek és társaik hangját
- ismeri a térformákat
- örömmel hallgat meg különböző stílusú, eredetű zenei műveket (komoly-, és könnyűzene, népzene, más népek zenéje)
- esztétikai érzékük fejlődik

5.7 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a festés, rajzolás, mintázás, építés, képalakítás, konstruálás, barkácsolás, kézimunka, műalkotásokkal való ismerkedés és modellezés tevékenységeit. A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjének megfelelően képi-plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére e területen is.

Célunk:

A gyermekek belső képi világuk gazdagodjon, fejlődjön finommotorikájuk, kreativitásuk, alkotókedvük. Az esztétikai nevelés során az élmények által fejlődjön vizuális emlékezetük, észlelésük, képzeletük, fantáziájuk, vizuális gondolkodásuk.

Feladatunk:

- Felkelteni az anyagokkal, eszközökkel való tevékenység vágyát.
- Megismertetni a gyerekeket sokféle technikával, munkafogással.
- Sikerélményen juttatni a gyermekeket, melyen keresztül felfedezik és átélik az alkotás örömeit

A gyermek tevékenységformái:

- érzékelik, megtapasztalják az anyagok sokféleségét, tulajdonságait, variálhatóságát, felhasználásának módjait
- nyomokat hagynak, firkálnak, rajzolnak, festenek, nyomatokat készítenek, tépnek, gyúrnak, karcolnak, vágnak, ragasztanak, hajtogatnak, varrnak, fonnak, díszítenek
- természetes anyagokat gyűjtnek, ebből alkotnak, ajándékokat készítenek
- játékokat, modelleket, bábokat készítenek
- építenek, konstruálnak, alkotnak
- műalkotásokkal ismerkednek

Módszertani alapelveink:

Az óvodapedagógus

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- segítse elő a gyermekek képi, plasztikai kifejező nyelvének fejlődését, képi gondolkodásának alakulását, a gazdag és változatos esztétikai élmények biztosításával
- biztosítson esztétikailag megfelelő környezetet a minden igényt kielégítő, érzelmekkel telített atmoszféra, hangulat kialakulásához
- nyújtson követésre méltó modellt igényes megjelenésével, viselkedésével, a gyermekek és a szülők számára
- vegye figyelembe a gyermekek eltérő vizuális és ábrázolási képességeit, differenciáljon és tapintatosan segítse egyéni fejlődést
- a gyermekek valamennyi rajzát, alkotását, munkáját kezelje értékként

A vizuális nevelés szoros kapcsolatot mutat:

- a játékkal, mert a képi-, téri- formai és színeképzetek alakulása elősegíti az építő, konstruáló, környezetalakító játéktevékenység gazdagodását, eszközöket készít a játékához, ezzel fenntartva a motivációt, mely segíti az elmélyült játéktevékenységet.
- az anyanyelvi neveléssel és kommunikációval, mert az ábrázoló tevékenységekhez kapcsolódó beszéd ösztönzésével, a mesék, versek képi megjelenítésével, a szavak mögötti képzelet tartalom formálásával a gyermekek nyelvi kifejezőkészsége, gondolkodása sokoldalúan fejlődik.
- a környezet megismerésére neveléssel, mert a környezet jelenségeire, formáira, színeire való rácsodálkozás, a szépség iránti vonzódás és értékelő képesség alakulása segíti a gyermekeket a világról szerzett tapasztalatoknak érzelmekkel teli, esztétikai átélésében
- a matematikai neveléssel, mert a gyermekek ábrázoló tevékenységeik során gazdag tapasztalatokat szereznek mennyiségi, térbeli viszonyokról, síkformákról, ezáltal fejlődik matematikai gondolkodásuk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- az ábrázoló, vizuális és alkotó tevékenységeket örömmel és szabadon végzi
- biztonsággal használja az eszközöket, technikákat, képes önállóan választani
- tapasztaltabb, bátrabb ötletesebb az építésben, a téralakításban
- képes a tárgyak, térbeli kiterjedések tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megtervezésére
- részt vesz az őt körülvevő tér alakításában, berendezésében, szépítésében, képalakításban
- biztonsággal használja élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében a képi kifejezés változatos eszközeit
- színhasználatában érvényesíti a kedvelt színeit, észreveszi a környezet, a műalkotások, a saját munkái színhangulatát
- formaábrázolása változatos, megkülönböztető jegyeket, formákat használ
- emberábrázolásában megjelennek a részletek, az arányok és a legegyszerűbb mozgások képi kifejezése
- esztétikai érzékenysége fejlett
- munkáiban megjelennek az egyszerű térviszonyok (fönt, lent, közelebb, távolabb)
- szem-kéz koordinációja összerendeződik, tapintásos érzékelése fejlődik
- képes önállóan és csoportosan egyszerű játékokat, kellékeket készíteni
- fokozott önállósággal tudja alkalmaznia a megismert technikákat

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- önállóan díszítenek tárgyakat, síkformákat, díszítő motívumokat használ
- az eszközöket tisztán, rendben tartja
- betartja a baleset megelőzési szabályokat, szokásokat
- segít a környezet rendjének fenntartásában, visszarendezésében

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvodáskorú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A nevelési folyamatban a gyermek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek ugyancsak jelentősen befolyásolják.

Az óvoda szakmai dokumentumai:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja,
- az óvoda helyi nevelési programja,
- az óvoda pedagógiai működési terve (éves munkaterv),
- a gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési programja,
- egyéni fejlődés-fejlesztés dokumentumai

6.1 Az objektív (külső) feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését a meglévő adottságok kihasználásával úgy alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon, de a biztonságukra figyelve helyeztük el. Az óvoda egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda munkatársainak, lehetőséget a szülők fogadására. A mozgásos játéktevékenységhez szükséges fejlesztőeszközök nagy részével rendelkezünk, a Bozsik - programban való részvétellel bővíteni tudjuk sporteszközeinket. A nevelőmunkát segítő játékokat és egyéb eszközöket folyamatosan pótoljuk.

6.2 A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei

Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése

A hangsúly az aktív, kétpólusú együttműködésre kerül, az aktív nevelés a tevékenységre alapozott nevelés. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. Ezt komolyan kell vennünk és a lehetőségek szerint beépítjük

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

a fejlesztést elképzelésünkbe. A gyermeket ugyanis saját környezete, saját tapasztalatai, élményei befolyásolják, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni a nevelés folyamatában, hanem éppen ellenkezőleg, ezekre az élményekre, tapasztalatokra szükséges ráépíteni, megtervezni a gyermeki tevékenységeket. A fejlesztés során abból kell kiindulni, ami a gyermeket körülveszi, foglalkoztatja és érdekli. Ezzel válik lehetővé a gyermek aktivitásának bekapcsolása a nevelés folyamatába.

Az óvodapedagógus modell szerepe

Az óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban. A gyermek utánzási hajlamából következően az óvodapedagógusnak kiemelt azonosulást indukáló szerepe van. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelőerők egyike. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mondunk, miként viselkedünk, hogyan öltözködünk, stb. Meghatározó a személyiségünk, hiszen kezdetben a gyermek válogatás nélkül utánoz. Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és óvoda között. Ilyenkor rendkívül tapintatosan és a gyermek érdekeit figyelembe véve kell közelítenünk a megoldás felé. A gyermek megtanul és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteltben kell tartani. Az óvónő átvitt értelemben átveszi, átvállalja a gyermek óvodai életében az anya szerepét. A biztonságot és harmóniát sugárzó egyéniségünk feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Ezért gondoljuk azt, hogy a gyermek harmonikus fejlesztésének alapkövetelménye abból indul ki, hogy a gyermek- felnőtt kapcsolat alapja és mintája egész gyermekkoron át a gyermek-szülő viszony. A biztonságérzet egyik biztosítója a testi kapcsolat, az ölelés szorossága. Az óvodában a nagyobb gyermekek is igénylik a testi kontaktust, a simogatást, ölelést. A gyermek és a mi aktív együttműködésünk a felnőttől is másfajta beállítódást, viselkedést igényel. El kell fogadnunk, hogy nemcsak mi irányítjuk a gyermeket, hanem a gyermek is hat ránk. Kapcsolatunk aktív és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartásunk feltételezi az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség meglétét. Tudomásul kell vennünk, hogy csak akkor vagyunk képesek a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, ha magunk is rendelkezünk ezekkel a képességekkel.

Az óvodapedagógus feladatai:

- gondoskodik a lehetőségek figyelembevételével a megfelelő tárgyi környezet kialakításáról, pótlásáról, a gyermekekkel közösen történő tevékenység védelméről
- segítse elő, hogy az óvoda udvarának kialakítása a gyermekek tevékenységének sokféleségét szolgálja
- működjön közre az óvoda helyiségeinek észszerű, az előírási normáknak megfelelő kialakításában
- óvja a gyermekek egészségét, növelje szervezetük ellenálló képességét, változatos edzési formák biztosításával
- segítse elő az igényeknek és lehetőségeknek megfelelően speciális fejlesztő foglalkozások megszervezését az óvodában
- kérje speciális fejlesztő szakemberek közreműködését az óvodai nevelés lehetőségeit meghaladó fejlődési rendellenességek, betegségek esetén

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- biztosítsa az egészséges életmód szokásainak alakítását az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, az edzés, a pihenés és az alvás megszervezésével az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységek s az ezen alapuló szokások kialakításával
- adjon lehetőséget minden nap a szabad és változatos mozgásgyakorlásra megfelelő eszközök, idő, hely és ötletek biztosításával és példamutató együttműködéssel

Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése

Az óvodai program megvalósítása során a dajka munkája a miénkkel összehangolttá válik, mert a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint mi, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Fontos, hogy fő feladatait a gondozás és nevelés során maradéktalanul elvégezze (gyermekkel kapcsolatos gondozási feladatok, rend, tisztaság fenntartása, étkezés, pihenés feltételeinek megteremtése) Az óvodai dajkák alapvetően a rendet és a nyugodt környezetet teremtik meg egy óvodában, munkájuk hatalmas segítség az óvónőknek. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánjuk a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Fontos, hogy a gyermek és dajka kapcsolatára a pozitív attitűd legyen jellemző. Megfelelő kapcsolat alakuljon ki a sajátos nevelési igényű gyermek nevelésével kapcsolatban. A dajkának is tudnia kell, hogy milyen módon igényelnek nagyobb odafigyelést, segítséget a sajátos nevelési igényű gyermekek.

Adódnak a nevelésnek olyan speciális helyzetei, amelynek kezelése a dajkákra hárul. Munkájukat ezekben a helyzetekben is át kell hatnia a felelősségnek. A jóindulatú attitűd elengedhetetlen.

6.3 Az óvodai élet, nevelés tervezése, időkeretei

A nevelés és tanulás tervezését egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítjuk meg. A tevékenységek szervezésénél tudatosan vesszük számításba az egyes gyermekek eltérő fejlődési ütemét, képességeik eltérő szintjét. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítése feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megélt tapasztalatok, átélt élmények, spontán ötletek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ennek értelmében a tevékenységek tervezésénél figyelemmel kell lenni a gyermek meghallgatására, a közös élmények megbeszélésére. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6.3.1 Óvodai csoportnapló

A **csoportnaplóban** a nevelési tervünket szeptemberben a beszoktatási terv elkészítésével kezdjük. Ennek értékelése után két időszakot tervezünk, mely októbertől január végéig és februártól má-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

jus végéig tart. A beszoktatási tervet főleg a kiscsoportos korúakra építjük, de a további nevelési tervünket a vegyes életkorú csoport egészére vonatkozóan állítjuk össze. A nevelés tervezésében a játék, a szocializáció, munka jellegű és képességfejlesztési folyamatokra tervezünk. A nevelés és tanulás tervezésekor feladatokat, célokat fogalmazunk meg a testi, szociális, kommunikációs, értelmi képességek fejlesztésére.

Csoportszervezés:

A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége. A csoportok beosztásánál figyelembe vesszük a közoktatási törvényben előírt létszámok előírásait. Az óvodapedagógus munkájában szükség van a nagyfokú figyelemmegosztásra, differenciálási képességre, toleranciára, rugalmasságra, s ezek betartása magas létszám esetén már nehézséget okozhat. Alapító Okiratunk szerint fogadunk sajátos nevelési igényű gyermekeket, ha igény mutatkozik. Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszám határok, - beleértve, a számított létszámra vonatkozó előírást - a Budapesti Képességvizsgáló Bizottság, és a Nevelési Tanácsadó véleményeinek figyelembevételével. Óvodánkban négy vegyes életkorú csoport működik, melyeket a gyermekekhez közelálló állatokról, jelenségekről, tevékenységről neveztünk el.

6.3.2 Heti rend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napi rend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A heti rend elkészítésekor nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, más-más nézőpontból való megközelítésére helyezzük a hangsúlyt. Kevesebbet, de alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés segítségével tervezzük meg. A heti rend megírása egyben a napi vázlatot is megadja számunkra. A heti rend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét. Bár a heti rendben napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük. A heti rend kialakítása a helyi adottságok, igények lehetőségek, hagyományok figyelembe vételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik. A heti rend helye a csoportnapló. A heti rend a beszoktatás idején lazább, rugalmasabb; mint a nevelési év végén.

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A heti rend a nevelési év elején másként alakulhat, mint az év vé-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

gén. Különösen a befogadás idején ügyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb, alkalmazkodóbb heti rendet alakítsunk ki.

6.3.3 Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét. A napirendet is a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. A napirendnek biztosítania kell a szabad levegőn való tartózkodás idejét, a szokásrendszer kialakításra szánt időt, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakoztatását. Óvodánk 10 és fél órát tart nyitva, a tevékenységek megtervezésénél erre tekintettel vagyunk. A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható, a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyerek számára.

Az óvodai élet szervezésénél az alábbi szempontokat tartjuk szem előtt:

- a játék kiemelt jelentőségének a napirendben, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia
- a gyerekek számára a különböző tevékenységekhez elegendő idő megteremtése
- a tevékenységek közötti folyamatos átmenet biztosítása

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására.

Óvodánk napirendje, időbeosztása:

Idő	Tevékenység
6.30 – 12.00	Érkezés, szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, Óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység, Mindennapos mozgás, Udvari játék, levegőzés,
12.00 – 13.00	Teremrendezés, ebéd, gondozási feladatok. Előkészület a pihenéshez.
13.00 – 14.30	Pihenés
14.30 – 17.00	Teremrendezés, gondozási feladatok, uzsonna, szabad játék Folyamatos hazamenetel

6.3.4 A fejlődés nyomon követése

A kompetenciákon alapuló nevelés és a gyermek fejlődésének nyomon követése megerősíteni kívánja azt, hogy minden gyermek „más”, hogy minden gyermek saját kompetenciákkal rendelkezik, ezért minden gyermek fejlődését saját magához kell mérni, s ily módon másként kell értékelni. Ezért nem a gyermekek egymáshoz való mérésére, összehasonlítására törekszünk, hanem az önmagához való viszonyításra. Fontos, hogy miben, mikor, mennyire és mitől fejlődött a gyermek (vagy éppen nem.) A cél az, hogy minél több ismeretet kapjunk a gyermekről, s ezt minél több természetes élethelyzetből merítsük. A megismerés, a fejlődés nyomon követése adja meg a fejlesztésünk talaját, azt a bázist, ahonnan folytathatjuk a további teendőinket. A beiratkozáskor elbeszélgetünk a szülővel, feltérképezzük szokásaikat. A megismerés folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A még alaposabb ismerkedésre, az év folyamán egyeztetett családlátogatásokkal tehetünk szert. A gyermek fejlődését az óvodába lépéstől az iskolakezdésig fejlettségmérő lapon rögzítjük. Szokásrendjük alakulását, fejlődését egy külön lapon vezetjük. Ezeket az információkat a gyermekek személyiségdossierjében tároljuk. Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossierba. A szülő kérésére az óvodapedagógus tájékoztatást ad a gyermek fejlődéséről, javaslatot tehet a további fejlődéshez szükséges fejlesztés feladatairól.

A helyi óvodai nevelési program megvalósítását segítő alapszolgáltatásaink:

A gyermekek logopédiai, fejlesztő pedagógiai ellátása, heti egy-két alkalommal.

6.3.5 Ünnepek, rendezvények az óvodában

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. A közös élmény erejével megteremtjük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézünk a népi hagyományokat.

Szüksége van gyermeknek, felnőtteknek egyaránt arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőbe öltözött gyerekek és felnőttek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást biztosítjuk az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal. Megszervezésükben fontos szempontnak tartjuk, hogy a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva, az óvoda testületének döntése alapján a gyermekek érdeklődésének, az óvoda kialakult hagyományainak, a szülők igényeinek, valamint az óvoda környezeti adottságainak figyelembevételével valósuljanak meg.

Ünnepeink

Mikulás
Karácsony
Farsang
Március 15.

Hagyományaink

Gyereknap
Évzáró családi nap
Óvodai kirándulás

Jeles napok

Állatok világnapja (Ok.4.)
Víz világnapja (Márc. 22.)
Föld világnapja (Ápr. 22.)
Madarak Fák napja (Máj. 10.)

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Húsvét

Anyák napja

Nagyok búcsúztatása

Csoportszinten:

- új gyerekek befogadása,
- születésnapok megünneplése,
- az óvodapedagógusok által kiválasztott, a fejlődést elősegítő tevékenységek körét bővítő helyi és óvodai adottságokhoz, lehetőségekhez alkalmazkodó egyéb világnapok, néphagyományok, időjárásjósoló napok.

Zöld és jeles napok, tevékenységek:

Betakarítások (almaszedés, szüret, dióverés, kukoricatörés)

Márton-nap (11.11)

Madáretetés

Adventi készülődés

Téli munkák (hó seprés, lapátolás)

Mackó hét (02.02.)

Hajtatások, ültetések, növénygondozás

Pünkösöd (05.23.)

Séták, kirándulások, túrák

Ajánlott világnapok:

Takarítás világnapja 09.20.

Autómentes világnap 09.22.

Magyar népmese napja 09.30.

Zene világnapja 10.01.

Kézmosás világnapja 10.15.

Kenyér világnapja 10.16.

Környezetvédelmi világnap 06.05.

7. Óvodánk kapcsolatrendszere

Óvodai nevelésünk a családi nevelést kiegészíti és támogatja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének érdekében. A család nevelési feladatainak megoldását nem vállalhatjuk át, de hatékonyan segítjük gyermekeinket az elsődleges szocializáció folyamatában. Meghatározónak tartjuk a szeretetteljes, biztosságot, melegséget sugárzó óvodai atmoszféra megteremtését.

Az óvodában arra törekszünk, hogy a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelő partnereknek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük, és hatékony segítséget nyújtunk a gyermekek fejlesztéséhez, ha a szülő kéri. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés. A gyerekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előremutató segítséget. Óvodánk nyitott, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe (nyílt napok). A szülőknek érezniük kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermekeiket. Családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak kölcsönös bizalom útján valósulhat meg. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk. A kapcsolattartásban figyelembe vesszük a család sajátosságait, és a család igényeihez igazodva segítünk. Nagy hang-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

súlyt fektetünk a szülők szemléletformálására, a folyamatos információáramlásra, óvodánk tartalmi munkájának megismertetésére.

Az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató 3-4 év nevelési eredménye. Az óvoda kiegészíti a családi nevelést, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével. Tájékoztatjuk a szülőket a gyermek aktuális fejlettségi szintjéről, a megfigyelések eredményeiről.

7.1 Az óvoda és a család

Együttműködésünk alapelvei:

- Óvodánk a nevelésben ismerje el a családok elsődlegességét, és tisztelje a szülőket.
- Az óvoda minden dolgozója előítéletektől mentesen közeledjen a családokhoz.
- Az óvodapedagógus fogadja el a szülőket, még akkor is, ha a gyermekük nevelésében súlyos hiányosságokat tapasztal.
- A szülők nevelési szemléletét az Óvodapedagógus igyekezzen tapintatosan, közvetve alakítani, befolyásolni a problémás esetekben.
- Az óvodapedagógus ismerje el és erősítse meg a szülők helyes nevelési magatartását.
- A szülők találjanak támaszt, segítőtársat az óvodapedagógusban gyermekük fejlesztéséhez, neveléséhez.
- Kapcsolatában az óvodapedagógus éreztesse az őszinte „odafordulást”, az empátiát.
- A szülő-óvónő kapcsolat épüljön a tapintatra, és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységei alkalmával.
- A nevelőtársi viszony a kölcsönös alkalmazkodásban nyilvánuljon meg. Az óvónő fogadja el a családok szokás- és szabályrendszerét, és óvatosan befolyásolja az életmód jó szokásainak kialakítását.
- A szülők ismerjék meg és fogadják el óvodánk normarendszerét, és segítsék annak megvalósítását.
- Az óvodapedagógus biztosítsa a családi és óvodai élet közötti folytonosságot, átmenetet.
- A szülők, képviselők által vegyenek részt az óvoda „helyi programjának” véleményezésében, bevalásának figyelemmel kísérésében.
- Ezért kötelessége minden pedagógusnak a családokat megismerni, az együttműködés lehetőségét megkeresni, ezeket maradéktalanul kihasználni, és a családi nevelést segíteni, támogatni.

A gyermek megismerése a családdal kezdődik.

- Az óvodai előjegyzés az első alkalom a szülővel való kapcsolat kialakításában. Információcsere a család és az óvoda között. Ennek keretében ismerkedhetnek a szülők és a gyerekek az óvoda helyiségeivel, udvarával, az óvodai környezettel.
- Óvodába lépés előtti családlátogatás. Otthonukban, oldottabb légkörben tud kapcsolatot teremteni az óvónő a szülőkkel, gyermekkel egyaránt. Megismerheti a gyermek szokásait, a családi nevelés sajátosságait.
- Nyár végén tájékoztató szülői értekezlet. A leendő óvodások szüleit tájékoztatja az óvoda vezetője az egész óvodára vonatkozó házirendről, kívánalmakról, befizetésekről, stb.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Folyamatos kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezlet (összevont és csoport szintű)
- Családlátogatás: az óvoda az évek alatt bármikor, amikor a gyerek szociális körülményeiben negatív változások tapasztalhatók, vagy az óvodapedagógus szükségesnek látja.
- Fogadóóra: havonta egy alkalommal az év elején elhangzottaknak megfelelően, melyről a szülők is jól látható helyen tájékoztatást kapnak.
- Munkadélutánok: az utóbbi években háttérbe szorult, pedig gazdasági, erkölcsi hasznán túl, nagyon hasznos lenne közösségformáló erejük miatt is, a következő nevelési évben szeretnénk rendszeresen megszervezni a munkadélutánokat (pl. kertgondozás).
- Ünnepek, ünnepélyek: az éves munkaterv alapján tervezett rendezvények, az óvodai élet hagyományos rendezvények.

7.2 Szülői Szervezettel

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában fontos szerepe van. Nemcsak koordináló, hanem kezdeményező szerepe is van. A Szülői Szervezet vezetőségébe olyan szülőt érdemes bevonni, aki a szülő társakkal és az óvoda dolgozóival is közvetlen kapcsolatot képes teremteni.

A Szülői Szervezettel a kapcsolattartás formái:

- Év elején alakuló ülés: Munkaterv megbeszélése és elfogadása
- Az óvoda javára rendezvények szervezése (óvodai ünnepélyek, gyűjtések, társadalmi munkák)
- Az óvodai ünnepek lebonyolításában segítségadás (Mikuláscsomag elkészítése, játékvásárlás, gyermeknapi rendezvény lebonyolítása és támogatása)

7.3 Az óvoda és iskola kapcsolata

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket az egyéni képességek figyelembe vételével úgy neveljük, fejlesztjük, hogy környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatra törekszünk, mely során lehetőség van egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismerésére. A jó kapcsolat alapja az egymás munkája iránti tisztelet és megbecsülés. 6-7 éves korra a gyerek belép a lassú átmenetek azon korszakába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás lehetőséget biztosít az egyéni fejlettség szerinti beiskolázásra.

Az együttműködés alapelvei:

- Az iskolába kerülés a jelenleg érvényben lévő közoktatási törvény alapján csak az óvodából történhet meg.
- Számolnunk kell a gyermek belső érési folyamatával.
- A két intézmény pedagógusainak meg kell ismerniük a gyermekeket, és egymás munkamódszerét.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- A szakmai megismerés, az együttműködés ne váljék öncélúvá, biztosítsa a nevelési folyamat töretlen, zökkenőmentes egységét.
- Az óvodából az iskolába való zavartalan átmenet megkívánja a jó kapcsolatot, együttműködést.
- Kölcsönösen legyenek nyitottak egymás felé.
- Ismerkedjenek meg a gyermekek az iskolai életmóddal.
- Kölcsönösen bizalommal tekintsenek egymásra, egymás munkáját tiszteljék és becsülik.

7.4 Az óvoda egyéb kapcsolatai

Háziorvos, fogorvos, védőnő

Óvodánkat rendszeresen látogatja a háziorvos és a védőnő.

Folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek testi fejlődését, ha szükséges, szakorvoshoz irányítják őket. Segítik, kiegészítik óvodánk gondozás és egészséges életvitelre nevelését.

Szakszolgálat (Gödöllő)

Pedagógiai munkánkat szakembereik rendszeresen és az óvodapedagógus külön kérésére is segítik

Turai Városi Gyámhivatal, AGAPE Gondozási Központ

Az arra rászoruló gyermekek ellátásában, segítségében, a családok gondozásában nyújtanak szakirányú segítséget az óvoda jelzésére, kérésére.

Közművelődési intézmények

A közművelődési intézmények - könyvtár, színház, mozi, művelődési házak — kínálatából az óvodapedagógusok a nevelési feladatoknak megfelelően választanak. Előkészítik a gyermekeket az esztétikai élményekre, a művészetek befogadására. Az óvónők pedagógiai tanácsaikkal segíthetik a családokat a hasznos, egészséges hétvégi, szabadidős programok kiválasztásában.

Társadalmi, gazdasági szervezetek

Az óvodánk működéséhez szükséges anyagi alapokat, feltételeket a fenntartó biztosítja, illetve a szponzorok esetenkénti hozzájárulásai segítik. Ezen kívül a gyermekek szervezett látogatások során megismerkednek a felnőttek munkájával, munkahelyével.

Cigány Kisebbségi Képviselő

Óvodánkban a cigány gyermekek nevelése integráltan folyik, s erre való igényüket a szülők, illetve az önkormányzat is kifejezi. A kisebbségi önkormányzat ösztönzi a szülőket gyermekeik rendszeres óvodába járatására. Nevelésünkben empatikus odafordulással segítjük ezen gyermekek beilleszkedését, felzárkóztatását, megkülönböztetés nélküli fejlesztését.

Óvodánk az alapellátáson túl a változatos programok biztosítása érdekében, a szülők változó igényeinek megfelelően - önköltséges térítéssel - biztosítja a községtől távolabb lévő kirándulá-

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

sokat (pl. Vác-szentlászló, szabadidőpark), színház, bábszínház, mozi és gyermekelőadások látogatását. Gödöllőn, illetve Vác-szentlászlón. Ezeket a kirándulásokat akkor tudjuk megvalósítani, ha a szülők kérik a megszervezést, illetve ha Alapítványi támogatáshoz vagy pályázati bevételhez jutunk. Ebben az esetben is kiemelt figyelemmel vagyunk a hátrányos helyzetű gyermekekre. Az önköltséges programoknál igény esetén az Alapítványtól támogatást kérünk.

8. A. gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

„A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be; -az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.” /Alapprogram –Bevezető 1. b) c)/

A gyermekek védelméről szél 1997. évi XXXI. törvény meghatározza azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam a helyi önkormányzatok, és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez.

Az 1997. évi XXXI. törvény szerint 5. § alapján a veszélyeztetettség fogalma: a szülő részéről olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, akadályozza.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a személyiség fejlődéséhez alapvetően szükséges anyagi, érzelmi, erkölcsi, testi és értelmi-szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak. Jelenleg a gyermekeket leginkább veszélyeztető okok: az elhanyagolás, nem megfelelő ruházat, hiányos és rendszertelen táplálkozás, rossz lakáskörülmények, melyek következménye a gyakori betegség, alkoholizmus, igénytelenség, ingerszegény környezet, a védettséget nem biztosító, konfliktusokkal terhes családi élet.

Óvodánk egyik sajátos célja és feladata, hogy a hátrányos, rossz körülmények között nevelkedő gyermekeket fokozottan védje és óvja. Segítse elő felzárkóztatásukat, és megkülönböztetés nélküli beilleszkedésüket óvodai életünkbe. A mentális gondozás előtérbe helyezésével a család-óvoda kapcsolatában alakítson ki olyan lehetőségeket, amelynek alapja a tolerancia, önbizalom és a segítőkészség.

Célunk:

- a szociálisan hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett helyzetű gyermekek problémáinak csökkentése, megszüntetése
- hatékony együttműködés kialakítása a családokkal, szülőkkel, szakemberekkel, intézményekkel
- preventív gyermekvédelem
- az esélyegyenlőség megteremtése, a gyermeki jogok tiszteletben tartása és érvényesítése
- másság elfogadása
- hatékony jelzőrendszer működtetése
- a csoportban dolgozó óvodapedagógusok csoportban végzett teljes körű gyermekvédelmi feladatok ellátása
- az óvodapedagógus toleráns, elfogadó, empátikus, segítőkész attitűdjének kialakítása

Óvodánkban a gyermekek védelmével kapcsolatos feladatokat az intézményvezető, és a gyermekvédelmi felelős együttesen végzik az óvodapedagógusok bevonásával.

A gyermekvédelmi felelős tevékenysége a gyermekek családon belüli nevelkedésének elősegítését, veszélyeztetettségének megelőzését szolgálja.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- Nevelési évenként az aktuális helyzetnek megfelelően módosítsa és alakítsa ki a gyermekvédelmi tevékenységet.
- Mérje fel, és kísérelje figyelemmel a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok segítségével a gyermekek szociális körülményeit.
- Folyamatosan vezessen nyilvántartást a hátrányos helyzetű gyermekekről.
- Forduljon fokozott figyelemmel a rendkívül hátrányos helyzetű családok felé.
- Tapintatos odafordulással igyekezzék jó kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, és tanácsaival is segítse őket.
- Tegyen lépéseket a gyermekjóléti intézmény felé a gyermekek élethelyzetének javítása, biztonsága érdekében, a törvény által biztosított lehetőségeknek megfelelően, az intézményvezető tudtával és beleegyezésével.
- Az intézményvezetővel közösen ismertesse meg a családokat a gyermekvédelmi támogatás formáival, rendszerével, lehetőségeivel (rendszeres-, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, és természetbeni ellátás).
- Egész évben kísérelje figyelemmel a hátrányos helyzetű gyermekek sorsának és óvodai beilleszkedésének alakulását.
- Vezessen nyilvántartást az önkormányzati támogatás bármilyen formájáról.
- Hívja fel a szülők figyelmét a támogatások igénybe vételének időben történő elindítására.
- Tájékoztassa a Gyermekjóléti Szolgálatot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről, és folyamatosan tartsa a kapcsolatot az intézmény munkatársaival.
- A gyermekvédelmi felelős munkája hatékonysága érdekében folyamatosan követi a gyermekvédelmi törvény változásait. Munkájában figyelembe veszi az új rendelkezéseket.
- A változásokról tájékoztatja az intézményvezetőt és a csoportban dolgozó kollégákat.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- E tevékenységünk során az intézmény vezetője, és a gyermekvédelmi felelős köteles együttműködni a gyermekek közvetlen ellátását végző nevelőkkel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekorvossal, a védőnővel, a Nevelési Tanácsadóval, s e tevékenységet folytató egyéb szervezetekkel, szakemberekkel.

Nevelőközösségünk minden tagja fontosnak tartja, hogy a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermek családban nőjön fel, ezért az óvoda minden segítséget és odafigyelést megad a családnak.

Óvodába lépés előtt fontos a gyermeket meglátogatni, a családdal felvenni a kapcsolatot.

Tájékoztatjuk a szülőt:

- az óvodai életről, napirendről, szokásokról, szabályokról
- szülői értekezletekről,
- önkormányzati segélyezés formáiról,
- térítésmentességről,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat címéről,
- ruhaosztásról,
- fűtés hozzájárulásról,
- orvosi és védőnői ellátásról.

Az óvoda valamennyi dolgozója mindig arra törekszik, hogy barátságos, családias, derűs légkört teremtsen a gyermekek részére, ahol nemcsak jól, hanem biztonságban is érzik magukat, megértő, tapintatos és türelmes magatartást teremtsenek a gyermekek és szülők felé.

Sikerült jó partnerkapcsolatot kialakítanunk a szülőkkel. Elvünk a kölcsönösség, a szülők segítő-társat, nevelőtársat lássanak bennünk a gyermekek eredményesebb nevelése érdekében. Jól működő napi kapcsolatunk van a logopédussal és a gyermekvédelmi munkát segítő szervezetekkel.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek speciális ismereteket, sajátos törődést igényeinek, szükség esetén megfelelő szakember (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus) közreműködésével. A szociokulturálisan hátrányos helyzetű gyermekek szülei alacsony iskolai végzettségűek, ezért kiemelten fontos a gyermekekkel szembeni tapintat, törődés, megértés, megkülönböztetett bánásmód, speciális fejlesztés. Migráns gyermekeink nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. Az óvodapedagógusok a csoportokban a többi gyermekkel integráltan, az egész csoportot figyelembe véve és foglalkoztatva próbál e gondokon enyhíteni tudatos tervezéssel, játékidőbe beilleszthető tevékenységekkel, játékokkal. Olyan speciális játékokat tervezünk, ami a csoport fejlettségi szintjének, aktuális feladatainak megoldására alkalmas.

Preventív tevékenység

Az óvodai felvételeknél igyekszünk kiszűrni, és ezáltal előnyben részesíteni a hátrányos szociális környezetben élő gyermekeket. Célunk megelőzni a rossz szociális környezetből adódó mentális, szomatikus retardáció kialakulását a gyermekeknél.

Óvodánk kiemelten foglalkozik azokkal a gyermekekkel, akiknek szociális, illetve családi háttere nem megfelelő. Évek óta próbáljuk speciális pedagógiai módszerekkel a lehető legjobb eredményt elérni.

A felzárkóztatás területei:

- gondozási és önkiszolgálói készségek kialakítása,
- tisztálkodási, étkezési szokások kialakítása,
- esztétikus megjelenés és a környezet igényes kialakítása,
- elmélyült játéktevékenység, játéktéma fejlesztése,
- kapcsolatteremtés készsége kortársakkal, felnőttekkel,
- belátás képessége, önkifejezés, szókincs fejlesztése,
- logopédiai alapszabványokkal az enyhébb beszédhibák korrigálása,

Fiatal szülők esetében: az első intézmény az óvoda gyermekük neveltetésének folyamatában. A szülőknek is időt és lehetőséget kell teremteni arra, hogy megismerjék, megszokják, megtanulják az intézmény szokásait, szabályait, a gyermekükkel kapcsolatos teendőket.

Felzárkóztató munkánkban figyelünk az óvodába járás rendszerességére. Élményszerző sétáink, megfigyeléseink, s ezek feldolgozása (játék, ábrázolás, beszélgetés, énekelgetés stb.) alkalmával folyamatos jelenlétet kíván a hátrányos környezetből érkező gyermeke részéről, hiszen hasonló családi élményre nem építhetünk.

Nevelőink különösen figyelnek arra, hogy a hátrányos anyagi helyzetben élő gyermekek az óvodában szervezett, kulturális programokon részt vegyenek (pl. bábelőadás, zenés műsorok, színházi programok). Az anyagi hátteret ebben az esetben az óvoda biztosítja.

Munkánk során, ha egy gyermeknél mentális retardáltságot tapasztalunk, segítséget kérhetünk a gyógypedagógustól, aki szakmai irányításával segítséget nyújt a fejlesztő tevékenységünkhöz.

Helyi nevelési programunkban felvállaltuk a hátrányos és a sajátos nevelési igényű gyermekek **integrált** nevelését. Óvodánkban három éves kortól a beiskolázásig az eltérő képességű és fejlődési ütemű gyerekek nevelése és harmonikus személyiségfejlesztése együtt zajlik.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél nem megfelelő a bánásmód, lelkiileg elhanyagolt magatartási, szocializációs problémákkal küzd, ott az óvodapedagógus differenciált bánásmóddal foglalkozik a gyermekkel. Ha a gyermeknél nem sikerül megfelelő eredményt elérnünk, mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermek megfelelő szakemberhez kerüljön (orvos, Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság).

A szülőkkel való kapcsolattartást nagyon fontosnak tartjuk, melynek formái:

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- Szülői értekezletek
- Fogadó órák (csoport és vezetői)
- Családlátogatások

Ezekon a fórumokon közvetlenül tudunk kapcsolatot teremteni a szülőkkel, ami lehetőséget ad a problémák, feladatok megbeszélésére. Az óvodapedagógusok minden szülői értekezleten a neveléssel kapcsolatos felvilágosító tevékenységet végeznek. A gyógypedagógust, a logopédust, a pszichológust a szülők nevelési tanácsadáson rendszeresen felkeresik.

Településünkön meghatározó számban élnek nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó családok. A nevelőtestület nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatban is meg tudja valósítani, hogy etnikai kisebbségek gyermekei teljes egyenrangú partnerként éljenek, nevelkedjenek az óvodában.

Az iskolai kudarcok megelőzésére a pedagógusok csak azokat a gyerekeket javasolják az iskolába, akiknek iskolaérettségi állapotuk megfelelő. Az iskola óvoda közötti átmenet problémáinak megelőzésére jól bevált programmal rendelkezünk, amelyet későbbiek során szándékunkban áll bővíteni.

Azokban az esetekben, ha az óvoda bármely dolgozója azt tapasztalja, hogy a gyermek veszélyeztetett helyzetbe kerül azonnali jelzési kötelezettsége van az intézményvezető felé és az illetékes hatósághoz fordulnak.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek érdekében az óvodapedagógus felveszi a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügy munkatársával.

A helyi Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyámügyi előadóval folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk fenn.

9. Inkluzív pedagógia, integrációs nevelés

„Az inkluzív pedagógia az, ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek, amelyben nem kisebbségekről és nem többségekről van szó, hanem emberekről, gyerekekről.”

/Bakonyi Anna/

Célunk:

- minőségi nevelés
- szegregációmentesség
- egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése
- hátrányok kompenzálása
- esélyteremtő támogató lépések megteremtése
- óvodai és más segítő szervezetek segítő (szociális, mentális, pedagógiai) szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítás

Alapelveink:

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

A gyermekek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteiknek, állapotának megfelelő segítséget kapjanak készségeik, képességei kibontakozásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez. Minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni.

Az inkluzív szemlélet gyakorlatban történő kifejeződése és eszköze a differenciálás. A differenciálás segítségével a személyiség a maga útját járva képes fejlődni.

9.1 A hátrányos helyzetű gyermekek integrációja

Hátrányos helyzetű gyermek

(szülőnél, vagy a családba fogadó gyámnál valamelyik körülmény fennáll)

- alacsony iskolai végzettség
- alacsony foglalkoztatottság (regisztrált álláskereső)
- elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult az, akinél az előzőekben felsoroltak közül legalább kettő fennáll
- és a nevelésbe vett gyermek

Védelembe vétel

- A veszélyeztetettség kialakulásának lehetősége áll fenn

Alapelveink:

- Az óvodánk kiemelt figyelmet fordít a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek integrációjára. Szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.
- Az intézményünk céljának tekinti a hátrányok csökkentését, a leszakadás megelőzését.
- Tevékenységünkkel az esélyegyenlőség elvének érvényesülését szolgáljuk.
- Enyhíteni próbáljuk a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átordítását.

Feladataink a szociokulturális hátrány megelőzésére:

- A gyermek és a szülő tiszteletben tartása, a családtagok elfogadása.
- Figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségnyújtás.
- A gyermekek érdekeinek szem előtt tartása.
- A szülők problémáinak figyelembe vétele.
- A beilleszkedés fokozott előkészítése.
- Nevelési-módszertani kultúra fejlesztése.

Feladataink az ingerszegény környezet megelőzésére:

- A gyermekek megismerése, annak megfigyelése, hogy a gyermek milyen ingereket, milyen módon és mértékben képes felfogni.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- A gyermekek számára legmegfelelőbb, legeredményesebb, egyéni, életkori sajátosságaihoz illeszkedő, elfogadó, barátságos ingerek kialakítása, gazdagítása.
- Változatos helyek biztosítása, hogy a gyermek ugyanazt a tapasztalatot többféle módon ismerje meg.
- A teljes személyiség fejlődésének elősegítése.

Feladataink az érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód megelőzésére:

- A nevelő, fejlesztő munka során, törekedjünk arra, hogy a közös élmények örömet, érzelmi többletet a gyermekek átérezzék.
- Az elfogadás érzésének erősítése, a kötődő szeretetképesség növelése.
- A teljesítőkéességüket nem meghaladó elvárásokat támasszunk a gyermek felé.
- A kisgyermekek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása mindenkire számára.

9.2 A roma származású gyermekek integrációja

Célunk:

- Minden óvodás gyermek fejlesztésének az alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése.
- Minden gyermeknek egyenlő esélyt kell kapnia képességeinek maximális szintű fejlesztéséhez.
- Az óvodapedagógusoknak fel kell készülniük arra, hogy minden gyermeket hatékonyan segítsenek hozzá a kompetencia-tartalmakhoz.

Alapelvünk:

- A méltóság, tisztelet kifejezése szempontjából nem teszünk különbséget gyermek és gyermek között.
- Egyenlő emberi méltóság kifejezésére törekszünk.
- A roma gyermek roma mivoltának elismerése, megbecsülése.
- Az egyéni bánásmód elvének érvényesítését velük kapcsolatban is kötelezőnek tekintjük.
- Csökkenteni kívánjuk a roma gyermekek testi, lelki, szociális előítéletekből származó kirekesztettség-érzését.
- A nevelés tevékenységrendszerre lehetőséget teremt ahhoz, hogy egyénre szabottan történjen a nevelési területek tartalmi feldolgozása és a tapasztalati úton történő élményszerzés lehetőségeinek megszervezése.
- Pedagógiai munkánk hatékony végzése során az egyenlőtlenségek felszámolására törekszünk.

Feladatunk:

- Az előítélet-mentes pedagógiai környezet kialakítása.
- A művészeti tevékenységekben adjunk teret a kreativitásuk, sajátos élményeik kifejeződésének.
- A családi nevelési környezet, és az óvodai pedagógiai környezet közös pontjainak megkeresése, tudatosítása a saját pedagógiai gyakorlatban és közvetítése a családok felé.
- Helyes viselkedésminták kialakítása, a kudarc, az ellenvélemény a bírálat elviselésére.

9.3 A migrációs populáció integrációja**Célunk:**

- A multikulturális nevelés megvalósítása
- A sokszínű, sokféle kulturális háttérrel rendelkező társadalomban megfogalmazódó eltérő igények, szükségletek, a plurális értékek figyelembe vétele.
- A különböző gondolkodásmódok értéként való elfogadása.
- Nyitottság az inkluzivitás, az innováció, a szakértelem és a továbbképzés felé.
- A bevándorló gyermekek nyelvi és kulturális integrációja oly módon, hogy a bevándorló gyermekek saját csoportjához való csoportidentitását meghagyjuk, és tiszteletben tartjuk.
- A bevándorló gyermekek integrálása nem járhat a saját nyelvük és kultúrájuk sérelmével.
- A nevelés változatos tevékenységformáinak felkínálásával, a felnőttek beszédpéldájával a magyar nyelv értékeinek közvetítése a migráns gyermekek számára.
- A nyelvsajátítás vonatkozásában is érvényesíteni kell a differenciálást, az egyéni képességek fejlesztését.

9.4 A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja**Alapelveink:**

- Az óvoda a szakemberek által integrálásra javasolt gyermekek nevelését tudja vállalni
- Az óvodapedagógusok érzelmileg azonosulnak az integrációval, természetesnek tartják az SNI-s gyermekek jelenlétét.
- Az integráció gyakorlati megvalósítása az adaptivitás, és a teljesség szemléletében történik.

A nevelési, fejlesztési gyakorlat alapját az alábbi alaptételek jelentik:

- Minden gyermek fejleszthető,
- A fejlesztés során a gyermekek meglévő képességeiből kell kiindulni.
- A részleges zavart szenvedett, vagy késve jelentkező képességek fejlesztése, segítő, támogató szemléletet igényel.
- Az SNI-s gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényeinek, mint bárki más.
- Az SNI-s gyermekek elsősorban gyermekek, s csak másodsorban SNI-sek, ezért részfunkcióik fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre nekik is szükségük van.
- Ugyanúgy joguk van az érzések, tapasztalatok átéléséhez.
- Szükségeiket csak ők tudják érzékeltetni, értő figyelemmel kell feléjük fordulni.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

- Az SNI-s gyermeknek joga van a sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.
- A gyermekek fejlesztése több irányból történik: tehet tevékenységorientált, spontaneitásból kiinduló, feladatorientált.
- Az általános elvek megtartása mellett az óvodapedagógus érvényesíti, hogy ahány SNI-s gyermek, annyi személyiség, és ahány személyiség, annyi személyes élmény, és integráló fejlesztés.

10. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésén

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának problémája az utóbbi időszakban egyre súlyosabb kérdésként vetődik fel. A korai felismerés és fejlesztés gondolata a nemzetközi és hazai köztudatban egyre fokozottabban szerepet játszik, hatása a törvényi változásokban realizálódik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének felvállalásával (Alapító okirat: 41/2009. (V. 20.) OK. sz. határozat. TEÁOR szerinti besorolás: 801126 sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése.) kielégítjük a körzetünkben élő, sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteit.

Az óvodai nevelésünk a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is a nevelés általános célkitűzésének megvalósítására törekszik.

E nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

Fontosnak tartjuk, hogy a napirend során a gyermekek mindig csak annyi segítséget kapjanak, amennyi a további önálló cselekvéseikhez elengedhetetlen. (környezet kialakítása, szükséges tárgyi feltételek, eszközök)

A sajátos nevelési igényű gyerekek jogai:

- A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, és speciális irányú ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.
- Amennyiben a gyermek tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, attól az évtől, amelyben az 5 életévét betölti, az óvodai nevelési év első napjától kezdődően a fejlődését biztosító fejlesztő felkészítésben vesz részt (továbbiakban, a fejlesztő felkészítésben való részvételi kötelezettség: képzési kötelezettség) A képzési kötelezettség a tankötelezettség fennállásának végéig tart. A képzési kötelezettség meghosszabbításáról a Szakértői Rehabilitációs Bizottság dönt.

A sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek joga és kötelezettsége

A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe jelentkezzen.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

A sajátos nevelési igényű gyermek jellemzői

A sajátos nevelési igényű gyermekek közös vonása, hogy fejlődésük lelassult, s a mennyiségi eltérés mellett minőségi eltérés is tapasztalható. Míg a problémamentesen fejlődő gyermek egyenletesebb tempóban, időnként nagyobb lépcsőfokokon át jut el a célig, a sajátos. nevelési igényű gyermek egyéni képességeinek figyelembe vételével sok kisebb, alacsonyabb lépcsőfok megmászásával, sokkal több gyakorlás után közelíti meg a célt, saját lehetőségeinek csúcsát.

Programunk figyelembe veszi a különböző funkciók egymásra épülését, hogy a szociális tanulás támogatása közben sikerélményt biztosíthassunk minden gyermeknek. Tevékenységeink tartalma a gyermek egész személyiségére hat, a pszichomotoros fejlesztést szolgálja.

Fejlesztő munkánk csak akkor lehet hatékony, ha a gyermek biztonságban érzi magát, ha tudja, hogy szeretjük, elfogadjuk, megértjük őket.

Az óvodába történő felvétel módja

Óvodába lépéskor a gyermeknek rendelkeznie kell az Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményével, amit az óvoda rendelkezésére kell bocsájtania.

10.1 A fejlesztés feltételrendszere

Személyi feltételek biztosítása

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését szolgáló szakmai kompetenciák biztosítása:

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését - a törvényi elvárásoknak megfelelően speciális szakember végzi.

A gyermekekben rejlő lehetőségek optimális kibontakoztatása érdekében nevelőtestületünk, és a gyermekek fejlesztésével foglalkozó szakemberek legjobb tudásuk szerint kínálják fel a gyermekek számára szükséges kompetenciákat, és a fejlettségi állapotuknak megfelelő műveltséget.

E célok megvalósítását segítik:

- A fejlesztés stratégiája
- A nevelés teljes folyamatát, benne az egyének fejlesztését átölelő tervezés és szervezés
- Különböző pedagógiai szintereken (tevékenység központokban, fejlesztő foglalkoztató szobában, stb.) az egyéni fejlődési adottságokhoz, a fogyatékoság típusához és súlyosságához igazított terápiai eljárások alkalmazása

Az integrált nevelés során az óvodapedagógusok a gyermek általános és komplex fejlesztését a többi gyermekkel együtt, a differenciálás módszerét alkalmazva végzik.

Az egyéni fejlesztési terveikben a szakszolgálat (logopédus, gyógytestnevelő, pszichológus, stb.) szakmai segítségét is igénybe veszik, illetve annak útmutatásai alapján végzik munkájukat.

Az óvodapedagógusok és dajkák szemléletformálása meghatározza továbbképzéseink irányultságát, illetve az intézmény belső továbbképzési rendszere kibővül a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez nélkülözhetetlen szakmai ismeretszerzéssel.

Tárgyi feltételek biztosítása

Intézményünk külső és belső tárgyi adottságai – néhány speciális eszköz kivételével – megfelelnek a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltételeknek.

Az egyéni fejlesztés szinterei:

- logopédiai foglalkoztató szoba,
- fejlesztő szoba

10.2 A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére vonatkozó alapelvek, célok és pedagógiai koncepciók

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének céljai a normál pedagógiai célokkal megegyezők, csupán az egyéni állapottól függően térnek el attól. Speciális részcélokkal egészülnek ki annak érdekében, hogy az egyes területeken korlátozott gyermekek is a lehető legnagyobb önállóságot ériék el, így tevékeny tagjává váljanak környezetüknek, majd később a társadalomnak.

Célunk:

A megfelelő érzelmi biztonság nyújtásán túl, egy olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a sérülés változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítása, az iskolában történő beválás érdekében.

Ennek érdekében törekedni kell a kommunikációs tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

2114 Valkó, Isaszegi út 1/a.

Fejlesztő munkánk irányai

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermekeknek feldolgozni és megérteni:

- A tárgyi világot a gyermekekhez közel álló tevékenységeken keresztül.
- Az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben és közösségi eseményekben való részvételen keresztül.
- A logika és matematika világát játékos szituációkban mérésen, összehasonlításon, számláláson, sorba rakáson válogatáson és csoportosításon keresztül.

Speciális fejlesztő munkánk a személyiségfejlődés valamennyi területét (testi, társas, érzelmi és kognitív) megcélozza, elősegítve ezzel:

- A testi fejlődést nagy és kis-mozgásokon keresztül.
- A társas és érzelmi fejlődést viták és ellentétek elsimításán, az impulzusok ellenőrzésén, egymás támogatásán és tiszteletén, kezdeményezésen és elfogadáson, megegyezésen és a közös munkán keresztül.
- A kognitív fejlődést problémamegoldó helyzeteken, logikai feladatokon, a gondolkodás megszervezésén és a szabad véleménynyilvánításon keresztül.
- Az érzelmi biztonság, a speciális nevelési szükségletekhez, életkori, érési sajátosságokhoz igazodó támasznyújtáson túl törekszünk arra, hogy speciális módszerek, terápiák alkalmazásával segítsük az interperszonális kapcsolatok és az énkép alakulását, az egyre pontosabb észlelést, a figyelem összpontosítását, a gondolkodást, az emlékezetet, a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását; a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél a mozgásra alapozunk.

A gyermekek pszichikai fejlesztését a gyermekek érési folyamataihoz igazítjuk. Életkori sajátosságaiknak megfelelő eszközökkel kívánunk támaszt nyújtani a pszichikus funkciók kibontakoztatásához és begyakoroltatásához.

Pedagógiai tevékenységünk a fejlődéstudomány alapos megértésén, a nevelés konstruktivista szemléletén és a megismerésről alkotott progresszív elképzelésen alapul.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek,

- Elég időt kapjanak környezetük felfedezésére.
- Lehetőséget kapjanak egy-egy téma sokoldalú megközelítésére és megismerésére
- Biztonságos környezetben fedezhessék fel saját érzéseiket, követhessenek el hibákat és oldjanak meg konfliktusokat.
- Alkalmat kapjanak a választásra az egyes tevékenységek közül.
- Helyet kapjanak munkáik kiállítására.

A speciális fejlesztés az alábbiakra épít:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Ez részükre spontán létrejövő húzóerőt jelent. Énképük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik, önállóbbá és tevékenyebbé válnak.
- Az ép gyermekek részéről a gyermeki előítélet mentességre építünk. Ezzel a természetes elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg.
- A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a másság természetesnek tekintése, valamint a másik pozitív tulajdonságainak értékelése

Az óvodapedagógus feladatai:

- A probléma észlelése, szülők tájékoztatása /bevonása;
- megfelelő szakember megkeresése / szakvizsgálat kezdeményezése;
- az óvodapedagógus és a speciális fejlesztő együttműködése / egyéni fejlesztési terv szerinti differenciált foglalkoztatás.

11. Érvényességi rendelkezések

A Helyi Óvodai Nevelési Program érvényességi ideje

2010. szeptember 1-2015. augusztus 31-ig.

A Helyi Óvodai Nevelési Program felülvizsgálata

Az óvoda Nevelőtestülete 2014. augusztus 31-ig felülvizsgálatot tart, és ennek eredményeképpen módosítja/hatja a Helyi Óvodai Nevelési Programot.

A Helyi Óvodai Nevelési Program módosításának lehetséges indokai:

Jogszabályváltozás

A fenntartó által meghatározott feladatváltozás.

Ha a nevelőtestület legalább 1/3-a módosításokra vonatkozó javaslatot nyújt be- írásbeli előterjesztés után- (a javaslat elfogadásának feltétele a nevelőtestület 50%+ 1 igenlő szavazata)

A Helyi Óvodai Nevelési Program elkészítésének módja:

A Helyi Óvodai Nevelési Programot az óvodavezető készíti el a nevelőtestület tagjainak bevonásával és a Szülői Szervezet együttműködésével.

Egyetértési jog:

A Helyi Óvodai Nevelési Program elfogadásakor a Szülői Szervezet egyetértési jogot gyakorol.

A Helyi Óvodai Nevelési Program elfogadásának módja:

A Helyi Óvodai Nevelési Programot a Nevelőtestület fogadja el.

A Helyi Óvodai Nevelési Program jóváhagyása:

A Helyi Óvodai Nevelési Program a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé

A Helyi Óvodai Nevelési Program nyilvánosságra hozatala:

A szülők részére elhelyezése a faliújságon.

Az óvodavezetői irodában.

A Helyi Óvodai Nevelési Program hatályba lépése:

A Helyi Óvodai Nevelési Program 2020..... lép hatályba. A hatályba lépést követően az intézmény valamennyi dolgozója óvodai nevelési munkáját a Helyi Óvodai Nevelési Program alapján végzi.

Valkó, 2020.....

12. Legitimációs záradék

Egyetértését nyilvánította: (A Szülői Szervezet vezetője)

....., 2020.....hó.....nap

Aláírás

.....

Elfogadta: (az óvoda nevelőtestülete)

.....2020.....hó.....nap

Nevelőtestületi jegyzőkönyv mellékelve.

Óvodavezető

.....

Jóváhagyta.....község Önkormányzat Képviselő Testülete
2020.....i testületi ülésénszámú határozatával.

.....2010..... hó.....nap

Fenntartói határozat mellékelve.

Polgármester

.....

A Helyi Óvodai Nevelési Programot tájékoztatásul hivatalosan megkapják:

- Önkormányzat Képviselő Testülete
- Szülői Szervezet képviselője
- Nevelőtestület

Felhasznált szakirodalom

- 221/2010. (VII. 30.) Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28) Kormányrendelet módosításáról.
- 137/1996. (VIII. 28.) MKM rendelet Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény és annak módosításai
- 2/2005. (III. 1.) OM sz. rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelésének, iskolai oktatása irányelveiről
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési—oktatási intézmények működéséről
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja SEMMICINTERPRINT Kft. 1996.
- Fábíán Katalin: Tevékenység központú Óvodai Nevelési Program Miskolc, 1996.
- Falvai K. (1990): Ritmikus mozgás, ének, játékok, Országos Pedagógiai Intézet, Tankönyvkiadó, Budapest
- Fábíán K. (1996): Tevékenység központú Óvodai Nevelési Program, Miskolc
- Hamza L.-Fodorné Földi, R.-Tóth A. (1995): Játék, egyensúlyozás, vízhez szoktatás Bp.
- Hűvös, É. (1996): Differenciált Óvodai Bánásmód, Budapest
- Mérei F. - V. Binét, Á. (1975): Gyermeklélektan, Gondolat, Budapest
- Óvodai nevelés játékkal, mesével (1996): szerkesztő: Zilahi Józsefné, Eötvös Kiadó
- Pereszlényi E. (1997): A Helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszerre,
Alcitus Bt., Budapest
- Pereszlényi, E. - Porkolábné Balogh, K. (1996): Játék-Mozgás-Kommunikációs óvodai program, Alcitus Bt., Budapest
- Porkolábné Balogh K. (1997): Komplex Prevenció Óvodai Program, Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt., Budapest
- Tótszöllősné Varga T. (1994): Mozgásfejlesztés az óvodában, Budapest